МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ЦАР ИВАН АСЕН II“
Асеновград ул.„Шипка“ № 4 тел. 033162544 e-mail: info-1600618@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
Йордан Диков
Директор на ПГ”Цар Иван Асен II”

П Р А В И Л Н И К

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВОСЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Утвърден на ПС с протокол №…13…/ …14.09…2026 г.

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I
Област и ред за прилагане на правилника

Чл.1. Настоящият правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд се изготвя в изпълнение на чл. 5, ал.1, от Инструкция за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на Народната просвета, обн., ДВ, бр.61 от 1996 г.

По смисъла в термина „безопасни условия на възпитание, обучение и труд" се включват и хигиенните условия и противопожарната охрана.

Чл.2. Правилникът определя основните изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в ПГ „Цар Иван Асен II", за да се предотвратят евентуални трудови злополуки и заболявания на работниците и служителите и учениците в процеса на теоретичното обучение, учебната и производствена практика, при извънучилищни дейности, при организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и др.

Чл.3 (1) Правилникът е задължителен за всички участници в учебно възпитателния процес и трудовата дейност и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на възпитание, обучение и труд.

(2) Освен изискванията по този правилник, да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на дейността.

Чл.4. Отговорност за изпълнението на правилника носят ръководството на ПГ „Цар Иван Асен II" и съответните длъжностни лица. Виновните се привличат към административна и наказателната отговорност, съгласно действащите закони и разпоредби.

Чл.5. При сключване на договори с други организации за провеждане на учебна и производствена практика или друг вид дейност, да се предвиждат мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

Чл.6. Правилникът се утвърждава от директора на просветното звено.

Чл.7. Правилникът се актуализира преди въвеждане на нови машини, съоръжения и технологии, материали и вещества, при разкриване на нови работни места и дейности, при изменение на правилата и нормативните изисквания.

Чл.8. Забранява се изпълнението на заповеди, нареждания и др., които противоречат на този правилник.

Чл.9. (1). Не се сключват трудови договори за работа с работници и служители, които:
- Нямат необходимата квалификация и документ за правоспособност;
- Не са навършили 18 години и нямат разрешение от областната инспекция по труда;
- Не са преминали предварителен медицински преглед.

(2) Не се допускат на работа работници и служители, които:
- Не са сключили трудов договор;
- Не са инструктирани и запознати с правилата и изискванията за безопасна работа;
- Са употребили алкохол;

Чл.10. За работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение и трудова дейност на учениците, машините и съоръженията, кабинетите и работилниците, да се изготвят и поставят на видно и подходящо за ползване място, инструкции за безопасна работа.

Чл.11. (1). На работните и учебни места където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита или с други методи, да се поставят съответните знаци и сигнали.

(2) Сигналите за безопасност да бъдат обявявани по подходящ начин, да бъдат ясни и недвусмислено възприемани.

Чл.12. Установяването, разследването, регистрирането и отчитането на трудовите злополуки да се извършва в съответствие с КОДЕКСА за задължително обществено осигуряване и Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки.

Раздел II

Задължения, отговорности и права на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасни и здравословни условия и правила на възпитание, обучение и труд

Чл.13. Конкретните задължения, отговорности и права за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд да се вписват в длъжностната характеристика на длъжността.

Чл.14. Задължения, отговорности и права на директора на ПГ „Цар Иван Асен II":

1. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията по ПБТ в училището, изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета, по други действащи нормативни документи и указания и заповеди на МОН, по въпроси на охраната на труда;
2. Утвърждава Правилник за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на просветното звено, което ръководи;
3. Разработва План за действие в извънредната ситуация на COVID-19, с цел превенция на разпространението на коронавирус и подготовка на Професионалната гимназия в случай на заболял ученик , учител и служител.
4. Създава необходимата организация за осъществяване на контрола по изпълнение на Плана за действие и планираните мерки за намаляване на рисковете от предаване на инфекцията;
5. Организира запознаване на учениците, педагогическия и непедагогически персонал и родителите с Правилника за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание , обучение и труд и Плана за действие в извънредната ситуация на COVID-19 ;
6. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на учащите се;
7. Определя длъжностно лице за организиране на изпълнението на дейности, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, както и за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд, в съответствие с изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд;
8. Прави оценка на риска за здравето и безопасността, която да обхване работните и учебните процеси, работното оборудване, помещенията, работните места, организацията на труд и други странични фактори;
9. Планира подходящи мерки за предотвратяване на риска в съответствие с направената оценка на риска;
10. Създава необходимата организация за осъществяване на наблюдението и контрола по изпълнение на планираните мерки;
11. Отчита специфичните опасности за работниците, служителите и учащите, които се нуждаят от специална закрила, включително и тези с ограничена трудоспособност;
12. Предвижда съответни улеснения на работните места за лицата, нуждаещи се от специална закрила при изпълнение на трудовите им функции;
13. Осигурява ефективен контрол за извършване на работата и провеждане на учебния процес без риск за здравето и по безопасен начин;

14. Не допуска до местата, където съществува сериозна или специфична опасност за здравето и живота, лица, които не са подходящо обучени, инструктирани и екипирани;
15. Изисква медицински преглед на учащите преди постъпването им в ПГ „Цар Иван Асен II“. Организира, заедно с медицинското лице, провеждане на всички задължителни или необходими здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в сградата и двора;
16. Осигурява на всеки работещ подходящо обучение по здравословни и безопасни условия на труд;
17. Осигурява и упражнява контрол по прилагане и спазване на изискванията за провеждане на инструктажите и обученията по БХТ и ПО;
18. При сключване на трудовия договор работодателят запознава работника или служителя с трудовите задължения, които произтичат от заеманата длъжност или изпълняваната работа;
19. Осигурява разработването и утвърждава инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апарати и съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата на трудови навици. Инструкциите се обявяват по подходящ за ползване начин на работните места;
20. Сключва договор с предприятие(фирма) за провеждане на производствена практика, като в него подробно се записват задълженията на двете страни за осигуряване на безопасните и здравословните условия, при които ще работят учащите;
21. Лично отговаря по изпълнението и контрола за безопасните условия на възпитание, обучение и труд на учащите през време на учебната и производствената практика в работилниците, кабинетите, лабораториите и извън просветното звено;
22. Осигурява подходящи помещения за учебни кабинети, лаборатории и работилници, като не допуска превръщане на неподходящи тавански, избени или сутеренни помещения за такива;
23. Осигурява необходимите средства за мероприятия по охрана на труда;
24. Осигурява условия за санитарно-битови и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите;
25. Провежда своевременно поддържане и ремонт на работното оборудване за осигуряване на безопасното му използване;
26. Осигурява щателен преглед на целия сграден фонд на ПГ „Цар Иван Асен II“(или на част от него) след извършен основен ремонт, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическите инсталации и съоръжения(зануляване, заземяване), монтирането на машините, изискванията по хигиената на труда, противопожарната охрана и т.н.;
27. Ежегодно да докладва на педагогическия съвет за състоянието по БХТ и ПО;
28. Задължително установява, разследва и регистрира всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по реда и начина, определен с Кодекса за задължително обществено осигуряване;
29. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МЗ, МВР, в дейността си по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд;
30. Организира дейността и отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правилници и наредби и за предотвратяването и ликвидирането на пожари;
31. Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му. Съгласувано с противопожарните и други компетентни органи , определя пътищата за евакуация на учащите , учители и служители. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоражения, електрическите инсталации и спазването на ПСТН;

32. Осигурява изготвянето на инструкции и издава съответни заповеди за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност;
33. Осигурява спазването на всички правила за пожаробезопасност при провеждане в ПГ"Цар Иван Асен II" на несвойствени мероприятия(вечери, новогодишни празненства и др.);
34. Своевременно предоставя на работниците, служителите и учащите необходимата информация за състоянието на условията на труд, за рисковете за здравето и безопасността им, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването или за контролирането на тези рискове.

Чл.15 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на лицето, заемащо длъжността заместник директор по учебната и производствена практика: (приложение 1)

Чл.16 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на лицето, заемащо длъжността учител по учебна и производствена практика: (приложение 2)

Чл.17 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на учителите, които водят учениците на практика в предприятията : (приложение 3)

Чл.18 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на лицето, заемащо длъжността учител (ръководител) при обучение в кабинет (лаборатория): (приложение 4)

Чл.19 Задължения на учителя по физическо възпитание и спорт за осигуряване на безопасност на учениците: (приложение 5)

Чл.20 Задължения на учениците по време на учебна и производствена практика: (приложение 6)

Чл.21 Задължения на учениците по време на провеждане на практическо занятие в кабинет (лаборатория): (приложение 7)

Чл.22 Общи задължения и правила на учениците по БТ и ППО в ПГ"Цар Иван Асен II": (приложение 8)

Чл.23 Основни задължения и права на работниците и служителите за спазване на правилата за здравословен и безопасен труд.

1. При изпълнение на работата, за която се е уговорил, работникът или служителят е длъжен да спазва правилникът по ЗБУТ.
2. Работникът и служителят са длъжни да:

А/ се явяват в състояние , което позволява да изпълняват възложените им задачи;

Б/ спазват трудовата дисциплина, установения ред и изискванията на нормативните документи по безопасноста, хигиената на труда и ППО.

В/ да се грижат за собствената си безопасност и здраве, както и за безопасността и здравето на другите лица, пряко засегнати от тяхната дейност, които могат да пострадат от техните действия или бездействия, в съответствие със своята квалификация и дадените от работодателя инструкции;

Г/ се убедят преди започване на работа в безопасното състояние на работното място и работното оборудване, което използват или обслужват;

Д/ работят само с изправни машини, съоръжения, уреди, апарати и инструменти и при констатиране на неизправност да сигнализират прекия си ръководител;

Е/ изпълняват работи, за които имат необходимата правоспособност, квалификация и са инструктирани;

Ж/ поддържат реда и чистотата на работното място и в цялото училище;

З/ използват правилно машините, съоръженията, апаратите, инструментите, опасните вещества и другото производствено оборудване и само за операции, за които те са предназначени;

И/ спазват установените изисквания за лична хигиена в зависимост от характера на работа, условията на труд, използваните материали, вещества и други;

К/ съдействат на работодателя и на съответните длъжностни лица за реализирането на всички мерки, предписанията дадени от контролните органи и изпълнението на мероприятията свързани с осигуряване на безопасни условия на труд и опазване здравето на хората;

Л/ да наблюдават електрическата мрежа, парното, водата на работните места и незабавно да докладват за възникнали повреди;

М/ да проявяват особено внимание и спазват стриктно изискванията за трудова безопасност при работа с пожароопасни материали /хипохлорид, хлорна вар, хлорин и др./

Н/ да работят само с изправни електрически уреди, машини и апарати;

О/ при почистване на прозорците да спазват правилата за безопасна работа;

П/ средствата за пожарогасене да се поддържат в изправност;

Р/ в пералното помещение никога да не се оставят машините да работят без наблюдение;

С/забранява се ползването на електрически печки и котлони в района на гимназията;

3. Забранява се ремонт на електрическата мрежа от неправоспособни лица;
4. Провеждането на заваръчни работи да се извършва при пълно обезопасяване на района;
5. Забранява се мазането с хлъзгащи вещества на мозайката, а също и обилното мокрене и оставяне на локви по нея;
6. В случай на пожар и стихийни бедствия се съобщава на РСПО и служителите съдействат на учителите за евакуацията на учениците;
7. При ползване на ръчна електрическа бормашина и ъглошлайф, предварително да се запознаят с инструкцията за работа с тях срещу подпис;
8. Работникът или служителят има право да откаже изпълнението или да преустанови работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасностза живота или здравето му, като незабавно уведоми прекия си ръководител;
9. Нарушение на трудовата дисциплина е неспазването на правилата за безопасни и здравословни условия на труд;

Глава втора
УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВОСЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.23 Преди постъпване в ПГ"Цар Иван Асен II", учениците, работниците и служителите преминават задължителен медицински преглед, за да се установи, че са здрави и могат да извършват съответните видове труд и обучение, без това да навреди на здравето им.

Чл.24 Не се допуска провеждане на учебни занятия, учебна и производствена практика, извънучилищна дейност и др. с ученици до 18 години при условия и работи вредни за тяхното здраве и забранени с нормативни документи за лица до 18 г. възраст.

Чл.25 Забранено е увеличаване продължителността на учебния час и съкращаване на почивките за учениците, което води до преумора, намаляване на вниманието и увеличаване опасността от злополуки.

Чл.26 Обучението се провежда в учебни стаи, кабинети, лаборатории, работилници, производствени цехове, отговарящи на повишени санитарно – хигиенните изисквания и дезинфекция на повърхностите и често проветряване, при пълно обезопасяване на машините, съоръженията и работните места.

Чл.27 Не се допускат ученици по време на учебно занятие в кабинети, лаборатории, в работилници по производствено обучение до самостоятелна работа, без наблюдението на учител.

Чл.28 Всички учебно технически средства да се използватсъобразно изискванията на безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

Чл.29 Всички стълбища вътре в сградата на ПГ"Цар Иван Асен II" или извън нея да имат здрави перила и друго подходящо обезопасяване при необходимост.

Чл.30 През зимните дни да се извършва редовно почистване от сняг и лед на външните стълбища, двора и улицата пред ПГ"Цар Иван Асен II".

Чл.31 Територията на ПГ"Цар Иван Асен II" с разположените в нея учебни производствени и административнообслужващи сгради, площадки и др. да бъде оградена.

Чл.32 Във всички сгради на ПГ"Цар Иван Асен II" се осигуряват пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и др.

Във всички сгради на ПГ"Цар Иван Асен II" се осигурява еднопосочно движение по коридорите за максимално възможна дистанция (невзаимодействие) между учениците от различните паралелки.

Чл.33 Подовете на работните помещения и на работните места да се поддържат така, че да не са хлъзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

Чл.34 Подовете, стените и прозорците на работните помещения да се поддържат чисти, съобразени с изискванията на хигиената на труда. Не се допускат счупени прозорци.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ТРУД И ОБУЧЕНИЕ

При провеждане на възпитателна, учебна и извънучилищна дейност, както и трудова дейност да се спазват:

А. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ, УРЕДИ И ИНСТРУМЕНТИ

Чл. 35. Машините, съоръженията, уредите и инструментите, предназначениза работа от персонала на училището, както и в учебните работилници,лаборатории и кабинети да бъдат обезопасени съгласно изискванията за БХда бъде обезопасена с предпазна мрежа, кожух и други ограничения,предотвратяващи наранявания. Т иПО.

Чл. 36. Всяка машина, уред, инструмент, която има бързо въртящи се части

Чл. 37. За всяка машина да има окачена на видно място инструкция забезопасна работа.

Чл. 38. Всички ръчни инструменти със заострени краища /пили,ножове/ даимат дръжки по размер с бандажни пръстени, кухненските ножове да са с удобнидръжки, инструменти като ръчна бормашина, шлайфмашина да са с подходящиоблицовки на ръкохватките. Отверки, клещи и други да са с дръжки отизолационен материал /пластмаса,бакелит, дърво/. Не се използват при работа машини и инструменти с отчупени или износени работни органи.

Чл. 39. Заместник-директорът по УПД проверява и вписва в дневника законтролната си дейност наличието на инструкции за безопасна работа,обезопасеност на машините и ръчните инструменти.

Б. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ, ОТОПЛИТЕЛНИ ВОДОПРОВОДНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ ИНСТАЛАЦИИ

Чл. 40. Най-малко един път в годината комисията по пожаротехническабезопасност извършва проверка на сигурността на електрообезопасяването насградата, за което съставя протокол.

Чл. 41. В началото на всяка календарна година да се извършва измерванеот Районна електролаборатория на импенданса на фаза – защитен проводник. Доотстраняване на направените забележки и препоръки да не се допуска до работа с ел.инсталацията и ел. уреди персонала на училището и учениците.

Чл. 42. Не се разрешава използване на нестандартни електроуредипредпазители, кабели, ключове, контакти, разклонители и т.н. по какъвто и да еповод.

Чл. 43. Всички електрически табла да са с надпис "Опасно за живота" и да са заключени.

Чл. 44. Всички прекъсвачи и предпазители на таблата да имат ясни надписиза захранващия обект.

Чл. 45. Непрекъснато да се следи за състоянието на ел. уредите, ключове, контакти, предпазители, осветление. При откриване на повреди да се изключват от мрежата до отстраняването им.

Чл. 46. Да се осъществяват ежедневни прегледи на водопроводната и канализационна система. Своевременно да се отстраняват повредени водопроводни кранове, счупени мивки, сифони и др. При нужда, за да не се допусне наводнение, да се затваря централния кран. Не се допускатнеизправности и аварии в канализационната система. Когато възникнат,отстраняването им да става незабавно.

В. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА НА РАЗЛИЧНИТЕ МЕСТА

Чл.47. Към всички помещения и водоизточници по всяко време трябва даима свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат проходими,отключени и освободени от материали, а през зимата почистени от сняг.

Чл. 48. Евакуационните пътища са стълбища и коридори, които осигуряватбезопасно и свободно движение на хора към изходите.

Чл. 49. В учебните стаи масите и столовете трябва да са разположени така,че изходите да бъдат свободни.

Чл. 50. Всички ВПК трябва да са осигурени с противопожарно оборудване кухня 1, 2, 3 в партера да разполагат с по 2 прахови пожарогасители и 1 кофпомпа. С по 1 брой пожарогасител с въглеродуокис да са оборудвани всяка компютърна зала, химическа лаборатория и библиотеката.Всеки етаж да разполага с действащи противопожарни кранове и шлангове.

Чл. 51. Всеки етаж да разполага с действащи противопожарни кранове и шлангове.

Чл. 52. Абонатната станция да е оборудвана с 2 прахови пожарогасители разположени на подходящо място.

Чл. 53. Не се разрешава включването на уреди или инструменти при констатирани нередности на съоръженията или инсталациите.

Чл. 54. Забранява се сушенето на горими предмети от дърво, текстил, пластмаса и други в близост или върху отоплителни уреди.

Чл. 55. На територията и в помещенията на училището да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Чл. 56. Забранява се паленето на отпадъци около училищната сграда и в училищния двор. Абсолютно се забранява паленето на огън при вятър.

Чл. 57. При използването на отоплителни уреди, те да се разполагат върхунегорими поставки на 70 см. от горими материали.

Чл. 58. След приключване на работа, ел.уредите задължително се изключват от ел.мрежата.

Чл. 59./1/ В края на работния ден домакинът, чистачите на сградата, заместник – директорите, библиотекарят, ЗАС и работника по поддръжка на сградата проверяват дали са изключени ел. уредите в поверените им помещения.

Проверката се удостоверява с подпис в определения за целта дневник.

/2/ Учителят по практика или водещият упражнения след приключване на практическите занятия задължително проверяват дали всички уреди са изключени от ел.мрежата и удостоверява това в определения за целта дневник.

/3/ Ежемесечно, в края на текущия месец, заместник - директорът по УПД или заместник - директорът по АСД проверяват

дневниците и удостоверяват с подписа си, че дневниците за изключване на уредите в училището се водят надлежно.

Чл. 60. При провеждане на масови мероприятия с ученици задължително присъствува представител на ръководството на училището, който следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарна охрана.

Чл. 61. При провеждане на масово мероприятие е забранено:

1. Осъществяване на светлинни ефекти и други подобни, които могат да причинят пожар.

2. Да се гаси напълно светлината в помещението.

3. Разполагане на мебелите в помещението, така че да затрудняват бързото му напускане.

Г. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОТОПЛИТЕЛНА ИНСТАЛАЦИЯ

Чл. 62. В началото на всеки отоплителен сезон се прави технически преглед на съоръженията и инсталацията..

Чл. 63. Строго да се спазват допустимите параметри за налягане и температура при работа.

Чл. 64. Да се използват автоматизирани системи за регулиране и контрол.

Чл. 65. Ежемесечно да се извършва профилактика на отоплителната инсталация.

Чл. 66. Не се допуска работа на отоплителната инсталация при неизправна КИП и А.

Чл. 67. При минусови температури /-5º-10С/ по време на ваканциите с цел недопускане замръзване на инсталацията, последната да е източена.

Чл. 68. При пробив течовете да се отстраняват веднага, при нужда да се източи инсталацията.

Чл. 69. При ремонт на отоплителната инсталация да се използват тръби, радиатори, кранове и др. за работа под високо налягане и температура.

Д. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МИКРОКЛИМАТА И ЕРГОНОМИЧНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 70. Канцеларии, работилници, класни стаи, кабинети, лаборатории, физкултурен салон да са разположени в удобни помещения, които създават минимално напрежение на нервната система и сърдечно-съдовата дейност, с които се намалява умората.

Чл. 71. Да отговарят на санитарно–хигиенни изисквания по фактори:

Площ кв. м за един ученик – 1,5 – 1,7 кв. м.

Шум - до 70 dB

Влажност - 40 /60%

Оптимална температура – 18 – 22ºС

Осветление - 500 Lx

Осветление с нажежена жичка – 150 Lx

Скорост на движение на въздуха – 0,4 m/s

Чл. 72. Забранява се ползването на влажни помещения за учебни цели практика и канцеларии.

Чл. 73. Кабинетите и лаборатории по физика, химия, химични технологии да имат в непосредствена близост хранилище.

Чл. 74. Кабинетите за компютърно обучение да отговарят на следните изисквания:

а/ за едно работно място да е осигурено минимум 4,5 кв. м, осветлението да е 500 Lx, работното място да е разположено така, че източниците на светлина да не предизвикват директен блясък. Кабинета да е снабден със завеси или щори, които да намаляват при нужда дневната светлина. Шумът да не надвишава 55dB, температурата на въздуха от 21 – 23ºС с относителна влажност до 60%.

б/ изисквания към оборудването:

1. Екран – да е подвижен, да няма отражения, изображението да е стабилно, без трептене, с добре и ясно оформени букви и знаци и височина поголяма от 4,1 мм.

2. Клавиатура – подвижна, с матова повърхност и знаците върху клавишите да са контрастни и четливи.

3. Работна маса – да е с височина от 680 – 840 мм с размери не по-малки от дължина 1200 мм, ширина – 800 мм и дебелина на плота под 300 мм.

4. Разстояние между очите и екрана е 500 – 700мм, а между очите и клавиатурата 450 – 500 мм.

5. Работен стол – да е стабилен и да позволява удобна работна поза по възможност с регулираща се на височина седалка и облегалка.

Чл. 75. Да се поддържа постоянна температура в работните помещения. За целта при нужда да се включват допълнителни отоплителни уреди.

4л. 76. От канцеларии и класни стаи да бъдат изнесени непотребни мебели, чинове, столове, за да се избегнат наранявания и злополуки и да се осигури свободно пространство за движение.

Чл. 77. Подовите настилки да са здрави, равни, текстилните да са изпънати, за да не се допусне спъване, подхлъзване и т.н.

Чл. 78. При падане на температурите под санитарните изисквания в помещенията да се включват допълнителни отоплителни тела.

Чл. 79. За всяко работно място, зона и учебно производствена дейност се съставя карта за условия на труд с параметри на работната среда.

Е. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РАБОТНО ОБЛЕКЛО И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 80. Работното облекло, специалното облекло и личните предпазни средства са инвентар на училището и се отчитат в съответствие със Закона за счетоводството и НСС.

Чл. 81. Не се допускат до работа работници, учители или друг персонал, без лични предпазни средства и без специално работно облекло, за дейности, за които се изисква тяхното използване.

Чл. 82. Със специално работно облекло и ЛПС, които са техни разполагат и учениците по време на учебна практика в работилниците и училището.

Чл. 83. Учениците по време на учебна, лабораторна, комплексна и производствена практика задължително ползват престилка .

Ж. ИЗИСКВАНИЯ ЗА МЕДИКАМЕНТИ И ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ

Чл. 84. В училището задължително има обзаведен кабинет за долекарска помощ.

Чл. 85. Медицинският шкаф за лекарства в началото на всяка учебна година да се зарежда с необходимите медикаменти съгласно Наредба №3/27.04.2000 г. на здравните кабинети в детските заведения и училищата.

Чл. 86. Лекарствата да се използват само за оказване на долекарска помощ.

Глава трета
ИНСТРУКТАЖ И ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНАТА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНАТА ОХРАНА

ИНСТРУКТАЖИ ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА

Чл. 87. На инструктаж подлежат и всички ученици в училището.

Чл. 88. На инструктаж подлежат и всички други лица които извършват СМР, товаро-разтоварни и други дейности в училището.

Чл. 89. С Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда на провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, са установени следните видове инструктажи:

1. ВИДОВЕ:

1.1. Начален;

1.2. На работното място;

1.3. Периодичен;

1.4. Извънреден.

2. ОБХВАТ:

2.1. На персонала:

2.1.1. Начален инструктаж - провежда се на лица, които постъпват на работа в деня на постъпване на работа, както и на работещи от други предприятия на територията на училището по утвърдени:

2.1.1.1. Програма за провеждане на начален инструктаж на работниците и служителите по безопасност и здраве при работа /Приложение/;

2.1.1.2. Начален инструктаж за безопасност и здраве при работа /Приложение/.

2.1.2. Инструктаж на работното място - провежда се за запознаване на работника или служителя с конкретните изисквания за безопасно изпълнение на трудовата дейност и се провежда на работното място, преди да му бъде възложена самостоятелна работа по утвърдени:

2.1.2.1. Програма за провеждане на инструктаж на работното място на работниците и служителите /Приложение/;

2.1.2.2. Инструктажи на работните места за длъжностите: Заместник-директор по учебната дейност, заместник-директор административно стопанската дейност, старши/учител общообразователен учебен предмет, старши/учител теоретично обучение, старши/учител практическо обучение, педагогически съветник, технически секретар, главен счетоводител, счетоводител-касиер, куриер, портиер; домакин-снабдител; работник ремонт и поддръжка; чистач-прислужник; /Приложение/.

2.1.3. Периодичен инструктаж - провежда се от 1 до 15 число на м. септември и м. март по утвърдени:

2.1.3.1. Програма за провеждане на периодичен инструктаж по безопасност и здраве при работа /Приложение/

2.1.3.2. Периодичен инструктаж за безопасност и здраве при работа на работниците и служителите /Приложение/

2.1.4. Извънреден инструктаж - провежда се след всяка допусната трудова злополука по чл. 55, ал.1 от Кодекса за социалното осигуряване и установена професионална болест, както и след пожар, авария или природно бедствие; при констатирани груби нарушения на нормите и изисквания по безопасност и здраве при работа; по предписание на контролен орган; на отсъствали работници и служители повече от 45 календарни дни. Програмата за провеждане на извънредния инструктаж се определя в зависимост от причината, която е наложила неговото провеждане. Програмата и инструктажът се разработват от заместник-директора по УПД и заместник –директора по АСД и се утвърждава от директора.

Горепосочените видове инструктажи се провеждат от отговорника по безопасност на труда.

2.2. На учениците:

2.2.1. Начален инструктаж – отговорника по безопасност на труда, учителите, провеждащи занятия в компютърните кабинети, учителите по физическо възпитание и спорт и ръководителите на учебна и производствена практика. Провежда се в началото на учебната година и преди започване на обучение в компютърните кабинети и физкултурните салони по утвърдени:

2.2.1.1. Програма за провеждане на начален инструктаж по безопасност и здраве при работа на учениците /Приложение/;

2.2.1.2. Начален инструктаж по безопасност и здраве при работа на учениците – отговорника по безопасност на труда./Приложение/;

2.2.1.3. Инструктаж за безопасност и здраве при работа в компютърните кабинети /Приложение/;

2.2.1.4. Инструктаж за безопасност и здраве при работа при провеждане на занятия по физическо възпитание и спорт и трети допълнителен час по ФВС /Приложение/;

2.2.2. Периодичен инструктаж - провежда се от отговорника по безопасност на труда.

по утвърден периодичен инструктаж за безопасност и здраве при работа на учениците/Приложение/.

2.2.3. Извънреден инструктаж - отговорника по безопасност на труда и след пожар, авария или природно бедствие, при констатирани груби нарушения на нормите и изисквания по безопасност и здраве при работа или по предписание на контролен орган, на отсъстващи повече от 45 календарни дни. Програмата за провеждане на извънредния инструктаж се определя в зависимост от причината, която е наложила неговото провеждане.

Програмата за провеждане на извънредния инструктаж се определя в зависимост от причината, която е наложила неговото провеждане. Програмата и инструктажът се разработват от заместник-директора по УПД и се утвърждава от директора.

2.2.4. При провеждане на производствена практика на учениците се провежда инструктаж по утвърдени:

2.2.4.1. Програма за провеждане на инструктаж на работното място по безопасност и здраве при работа при провеждане на практическо обучение на учениците /Приложение/;

2.2.4.2. Инструктаж за безопасност и здраве при работа при провеждане на практическо обучение на учениците /Приложение/

2.2.5. При провеждане на ученически отдих и туризъм класните ръководителите провеждат инструктаж за безопасност и културно поведение.

2.2.6. Място на провеждане на инструктажите – класни стаи и кабинети.

2.2.7. Книгите за инструктаж се номерират, прошнуроват, подписват от директора, подпечатват с печата на ПГ „Цар Иван Асен II" – Асеновград.

Приложение 1

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на лицето заемащо длъжността

ЗАМЕСТНИК ДИРЕКТОР ПО УЧЕБНО ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ДЕЙНОСТ

1. Изпълнява заедно с директора целия обем от задължения свързани с организирането, ръководството и управлението на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в процеса на учебната и производствена практика с учащите.
2. Създава условия (чрез пълното обезопасяване на машините, уредите, апаратите, инсталациите, уредбите) и осигурява спазване по всички работни места на нормативните изисквания за безопасна работа.
3. Преговаря и подготвя за сключване на договор с предприятие или фирма, за провеждане на учебна и производствена практика, като в договора подробно се записват задълженията на страните за осигуряване на безопасни и здравословни условия, при които ще работят учениците.
4. Съдейства и контролира за редовното и правилно провеждане на инструктажите и обучението за безопасна работа.
5. Организира, заедно със завеждащ службата по безопасност и здраве при работа, изготвянето на инструкции за правилна и безопасна (включително и за пожаробезопасна) работа с отделните машини,апарати и съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници – съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата им на трудови навици. Изготвените проекти да се представят на директора за утвърждаване.
6. Да изисква от учителите по учебна практика, и водещите упражненията в кабинетите и лабораториите, да поставят на видни места инструкции за безопасна работа.
7. Да спира работата на машини, съоръжения, уреди, прибори, превозни средства, работа в помещения и други, когато не са обезопасени според действащите правилници и норми или съществува реална опасност за живота и здравето на хората.
8. Осигурява и изисква провеждането на учебна и производствена практика да става с използване на работно, специално работно облекло и ЛПС.
9. През време на учебна и производствена практика, както и през време на каквато и да било друга дейност, да не допуска възлагане на несвойствени за учениците работи.
10. Съвместно с медицинската сестра и службата по безопасност и здраве при работа, да извършват периодичен контрол в учебните кабинети, лаборатории, работилници, салони за физкултура и др. за санитарно-хигиенното състояние на учебните места, правилното действие на вентилационните уредби, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, ползването на работно облекло и ЛПС, продължителността на учебния работен ден и други. При констатирани нарушения от установените норми, да предприема мерки за тяхното отстраняване или да информира директора за необходимостта от решение.
11. Осигурява снабдяване с необходимите годни и безопасни инструменти, съоръжения, противопожарни уреди и др.

12. Отговаря за изправното състояние на МПС.
13. Грижи се за осигуряване, наличие и ползването на необходимите нормативни документи (общодържавни и отраслови) регламентиращи изискванията свързани с безопасното провеждане на учебния процес.
14. Изпълнява в срок заповедите на директора на ПГ „Цар Иван Асен II“, просветното звено и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснатите нарушения по БХТ и ПО. Пряко ръководи изпълнение на мероприятия за подобряване на условията на възпитание, обучение и труд в ПГ, както и за недопускане на причини, водещи до трудови злополуки и професионални заболявания.
15. Следи за наличността и изправността на противопожарните уреди и съоръжения. Не допуска използването им за никакви други цели, освен при нужда за гасене на запалване или пожар.
16. Организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите от обслужващия и преподавателски състав с изучаване на изискванията по противопожарната охрана и правилата за ползване на наличните средства за гасене.
17. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и спазване на противопожарните норми.
18. Организира и провежда за учениците обучение по противопожарни знания и подготовка.
19. Изпълнява задължения на работодателя за спазване разпоредбите на КТ във връзка с работното време, почивките и отпуските на щатния персонал.
20. Изпълнява и всички други задължения по БХТ и ПО и трудовите правоотношения.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II”

Приложение 2

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на лицето заемащо длъжността

УЧИТЕЛ ПО ПРОИЗВОДСТВЕНО ОБУЧЕНИЕ И ПРАКТИКА

1. Да извършва по утвърдената програма, необходимия начален инструктаж по БХТ и ПО с учащи преди започване на учебната за срока практика и да го регистрира в книгата за инструктаж, като попълва точно и пълно всички графи. Да провежда инструктаж преди всяко учебно занятие.
2. За изиска от ръководството на ПГ „Цар Иван Асен II" за всяка машина, съоръжение и работно място инструкция за безопасна работа, която да се окачи на видно място близо до машината.
3. Да запознава учениците с устройството на машините и изискванията за тяхното обезопасяване. Да разглежда с тях съдържанието на всяка от инструкциите за безопасна работа. Особено внимание да обръща за поведението, което трябва да имат учениците по време на практиката, техните задължения, както и как работят, кое им е позволено и кое не, какво е строго забранено.
4. Да обучава учениците на правилна и безопасна работа, както и да ги инструктира отново при смяна на работното място.
5. Преди започване на часа по учебна практика, внимателно да проверява състоянието на машините и съоръженията, блокиращите и сигнални устройства, пускови и спиращи механизми, състоянието на режещите и други инструменти (здравина, заточване, закрепване, балансиране), наличието и закрепването на предпазните капаци и екрани, електрообезопасяването, състоянието на заготовките, които ще се обработват и други.
6. Да включва и изключва машините от електрическата мрежа при съблюдаване мерките за сигурност.
7. През време на провеждане на практиката да наблюдава и следи постоянно за работата на машините, съоръженията, апаратите и при забелязване на най-малки неизправности при тях незабавно да ги изключва от действие.
8. Да проявява взискателност към всеки за спазване на правилата и изискванията за безопасна работа, за използване на работното и специално облекло и ЛПС, заемане на правилна (за по-малко натоварване) и ергономична стойка.
9. Да знае всеки момент местопребиваването на всеки ученик от поверената му група и каква работа извършва.
10. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответните мерки, включително и отстраняване от практика. Да не допуска в помещението ученик без работно облекло или да работи без да ползва необходимите ЛПС, където е необходимо.
11. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията за безопасна работа или при работа с неизправна и необезопасена машина, инструмент и т.н.

12. Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите правилници по БТ и други нормативни документи.
13. Да следи и осигурява спазването на режима на работа и почивка.
14. Да създава навици в учениците, те сами, преди започване (и по време) на работа, внимателно да оглеждат работното си място и машината като при забелязване на неизправности да го уведомяват.
15. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, като особено строго съблюдава за физическото натоварване на всеки.
16. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да съобщава на директора на учебното заведение.
17. Да не допуска оставане на ученици в помещението за обучение по практика без присъствие и наблюдение от учителя.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Професионална гимназия "Цар Иван Асен II" * АСЕНОВГРАД

Приложение 3

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

За осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на учителите,
които водят учениците на практика в предприятията

1. Запознават се със задълженията на всяка от страните по договора (учебното звено и предприятието) за осигуряване на безопасни и здравословни условия, при които ще работят учениците.
2. Осигуряват провеждането на начален инструктаж по БХТ и ПО, като изискват от зав. службата за безопасност и здраве при работа в предприятието подробно да разясни на учениците техническите и технологически условия на производството, където ще се провежда практиката и всички правила и изисквания за безопасна работа.
3. Запознават учениците със задълженията, които имат и трябва да спазват по време на практиката.
4. Изискват от зав. службата за безопасност и здраве при работа на предприятието картите за оценка на условията на труд на работните места където ще работят учениците и дооценяват съответствието на тези условия с нормативните изисквания за работа на лица до 18 год.възраст.
5. Да контролират спазването на утвърдените със специалните учебни планове, програми и изисквания на Министерството, за дейностите, начина и условията на труд на учениците по време на провеждане на производственото обучение. При констатиране на нарушения, са длъжни да отстранят от работа учениците и да уведомят незабавно ръководителя на предприятието. Не допускат ученици на работа с необезопасени машини.
6. Да следят и осигуряват спазване продължителността на работния ден. Да не допускат провеждане на учебната и производствена практика извън предвиденото в учебната програма време – в неучебни, празнични и почивни дни. Времето за производствено обучение да бъде в редовна (дневна) смяна и да започва не по – рано от 7 часа. Да спазват изискването за общата продължителност на трудовата дейност (работната смяна) за учениците от 16 до 18 години да не превишава 6 часа. Пребиваването по време, в условия на шумно въздействие на 70dB „А“ да бъде съобразено с определените норми и почивки. Да осигуряват спазване на изискванията за физическото натоварване през време на учебната и производствената практика.
7. Да следят и изискват по време на учебната и производствената практика, учениците да бъдат снабдявани с ЛПС, специално работно облекло и обувки, каквито се полагат и ползват от работниците на предприятието.
8. Да осъществяват от своя страна и изискват постоянно наблюдение на учениците и от страна на ИТР и майсторите при самостоятелната им работа или демонтаж на сложна техника, при работа със сложни инструменти и обработка на сложни детайли, както и при обслужване на непознати за тях машини.
9. Не допускат възлагане на учениците на несвойствена работа, която е в противоречие с учебните планове и програми.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II”

Приложение 4

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

За осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на лицето заемащо длъжността учител при обучението в кабинет (лаборатория)

1. Да изиска, устрои и обзаведе кабинета (лабораторията) в пълно съответствие с изискванията на БХТ и ПО.
2. В началото на срока, преди започване на обучението в кабинета(лабораторията), учителят да проведе необходимият начален инструктаж по БХТ и ПО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктаж, като попълва пълно и точно всички графи. В инструктажа особено внимание да обръща за поведението, което трябва да се спазва по време на работа в кабинета.
3. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията за безопасност или работа с неизправни уреди.
4. Изисква от ръководството на училището утвърдена инструкция за безопасна работа в кабинета, която окачва на видно и достъпно за четене място.
5. Да обучава учениците на правилно и безопасно провеждане на практическите занятия(опитите). Да дава ясни и недвусмислени указания и нареждания за безопасна работа в кабинета.
6. Преди започване на занятие свързано с опити, предварително да попълни всичко необходимо в работната тетрадка за инструктаж по БХТ и ПО. Да провери състоянието и да подготви уредите, материалите, приборите, работните места, предпазните средства и всичко друго необходимо за безопасна работа. В самото начало на учебния час да направи необходимия инструктаж на учениците(по въпроси отразени в работната тетрадка) за правилно и безопасно провеждане на опитите.
7. Да не допуска провеждане на практическа работа в кабинета от ученици без да са осигурени с налично работно облекло(когато е необходимо).
8. През време на работата в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали. При забелязване на неизправности в уредите, незабавно да ги изключва от действие. При неспазване на изискванията за безопасност от страна на учениците да взема съответните мерки, включително и отстраняването от дейност.
9. Да създава навици в учениците сами преди започване(и по време) на работа внимателно да оглеждат състоянието на ползваните уреди, химикали и друго обзавеждане, което ползват. При забелязване на нередности незабавно да уведомяват.
10. Отговаря за безопасно протичане на лабораторните занятия.
11. Да включва и изключва напрежението за работните ел.табла и контакти, само след съблюдаване на мерките за сигурност.
12. Длъжен е строго да спазва нормативите за допустимото количество материали и условията, при които могат да се съхраняват в кабинета.
13. Да не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствие на учител.
14. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да съобщава за това на директора на учебното заведение.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ПГ „Цар Иван Асен II" АСЕНОВГРАД

Приложение 5

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

На учителя по физическо възпитание и спорт за осигуряване безопасност на учениците

1. Да изисква, устройва и обзавежда салона и площадката за физическо възпитание и спорт със здрави, изправни и сигурно поставени(закрепени) уреди.
2. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние. Особено внимание да обръща на скрепителните елементи(винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и др.)
3. Ежедневно, преди започване на занятията по физическо възпитание и спорт, да извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.
4. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука, или да се играе без гимнастически постелки. За увеличаване на триенето между ръцете или краката при игра на уреда, да осигурява необходимото средство(магнезий).
5. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.
6. Да оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити(прескоци, отскоци и др.)
7. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква изпълнение на трудни елементи.
8. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.
9. Да осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и др.
10. В случай на злополука да вземе спешно мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава на директора на учебното заведение.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВРЕМЕ НА УЧЕБНА И ПРОИЗВОДСТВЕНА ПРАКТИКА

1. Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по учебна практика, както и инструктажа провеждан в предприятието преди започване на производствената практика.
2. Да се разписват в книгите за инструктажа в училището и предприятието, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията по безопасност на труда и се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Да спазват установеното време за учебна и производствена практика.
4. Строго да спазват разпоредбите по БХТ и ПО и правилата за вътрешния ред и поведение в училището и предприятието, като изпълняват дадените им указания в това направление. Да поддържат образцов ред, чистота и висока култура на работното място.
5. Да ползват задължително обикновеното и специално работно облекло.
6. Да познават устройството и действието на машините, съоръженията, инсталациите, приборите, механизмите и т.н., с които ще работят и да спазват всички специфични изисквания от инструкциите за безопасна работа с тях.
7. Преди започване на работа или дейност, да огледат внимателно работното си място и при забелязване на най-малки неизправности или несъответствие, веднага да уведомяват преподавателя или майстора.
8. През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и др., могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които са ангажирани по двама и повече ученика.
9. Преди да напуснат работните си места, да предават инструментите си почистени и в пълна изправност.
10. При злополука веднага да съобщават на учителя си или ръководителя на учебната или производствена практика, за да се вземат мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
11. **На учениците строго е забранено:**

    А) самоволно да извършват работа, която не им е възлагана, да напускат или сменят работното си място, да заемат работни или измерителни уреди и инструменти от другарите си, да се пресягат през работните машини, да разговарят когато същевременно и работят;

    Б) да извършват поправки на електрическите уреди, инструменти, ел.инсталации, работни машини, съоръжения, приспособления, мебели, обзавеждане и др.;

    В) облягане и сядане върху предпазителните капаци на машините, огражденията за обезопасяване, на подредените за обработка или обработени детайли и др.;

    Г) да разхвърлят безразборно обработените предмети около мястото на работа.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 7

З А Д Ъ Л Ж Е Н И Я

НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКО ЗАНЯТИЕ В КАБИНЕТ (ЛАБОРАТОРИЯ)

1. Да изслушват внимателно инструктажа от учителя за правилното и безопасно провеждане на практическото занятие (опитите) и поведението, което трябва да се спазва
2. Дежурният или отговорника на групата да се разписва в работната тетрадка за инструктажа по БХТ и ПО, с което удостоверява, че групата е запозната с правилата и изискванията за безопасност, и че се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Да ползват задължително необходимото за провеждане на опити обикновено и специално облекло и ЛПС, каквито се изискват.
4. През време на занятието да изпълняват и спазват с голямо внимание изискванията за безопасност и най-вече при действия, в които са ангажирани две и повече лица.
5. Преди да напуснат кабинета, да предадат на преподавателя всички ползвани материали и уреди и да почистят работните места.
6. При злополука, заедно с ръководителя, веднага да вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
7. На учениците строго е забранено:
   А/ самоволно да извършват дейност, която не е свързана с провежданото учебно занятие;
   Б/ да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, инсталации, съоръжения, приспособления и други;
   В/ да разхвърлят безразборно предмети около мястото на работа.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 8

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

НА УЧЕНИЦИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

1. При идване и излизане във и от училище стриктно да спазват правилата за движение по улиците и пътищата. Особено да се внимава при пресичане на пътните платна. Забранено е пресичането пред и зад спряло превозно средство. Пътуващите ученици внимателно да се качват и слизат от превозните средства.
2. На територията на Гимназията стриктно да се спазват всички мерки и указания за режима на **еднопосочно движение** по време на междучасията и личната хигиена и хигиената в класните стаи заради риск от заразяване с коронавирус.
3. Задължително е спазването на **максимално възможна дистанция (невзаимодействие)** между учениците от различните паралелки по коридорите и на територията на Гимназията
4. **Носенето на маска или шлем е задължително за всички ученици в общите закрити части** на учебната сграда - преддверие, фоайета, стълбища, коридори, санитарни възли, медицински кабинет, библиотека. Носенето на маска или шлем в класната стая от учениците е по желание.
5. Задължително е спазването на **лична хигиена** - достатъчно често и продължително измивайте ръцете си с вода и сапун или с антибактериален дезинфектант.
6. Да не се **разменят храни и напитки, да се ползват индивидуални пособия**, за да се предпазят учениците от лесното предаване на вируси чрез храната и лични предмети.
7. **Да се избягва личния контакт , като докосване и ръкостискане** и да се спазва физическа дистанция, доолкото е възможно.
8. Забранено е играта и пързалянето (през зимата) по улиците и пътищата, пързалянето по пътеките в двора на училището.
9. В района на училището учениците са длъжни бързо и точно да изпълняват указанията на учителите за безопасна работа по практика, лабораторни упражнения и на спортната площадка и физкултурен салон.
10. Абсолютно е забранено каквато и да е игра с електрическата инсталация, както и с други, които създават опасност за живота и здравето на учениците. Забранено е пипането на ел.таблата, противопожарните кранове и др.
11. Забранено е влизането на ученици в хранилищата на физкултурен салон, кабинетите и учебните работилници без учител.
12. Абсолютно е забранено катеренето на хандбалните врати, тичането и пързалянето по коридорите и стълбищата, надвисването над прозорците поради опасност от падане и тежки последици.
13. Забранено е играта с огън и взривоопасни вещества, остри предмети, отверки, свредла, пили и др. които могат да причинят пожари и тежки телесни поражения.
14. Абсолютно е забранено пушенето в района на училището.
15. Забранено е правенето и използването на саморъчно направени бомбички и други устройства опасни за здравето на учениците.
16. При силни ветрове и гръмотевични бури учениците задължително се прибират в сградите на училището и стоят далеч от прозорците, докато бурята премине. При евентуално наводнение, пожар, земетресение или друго природно бедствие спазват плана за евакуация на училището.
17. Не се допускат ученици на учебна практика без работно облекло.
18. През време на екскурзии, походи и други мероприятия, учениците изпълняват указанията на ръководителите и им е забрането пушенето на цигари, пиенето на алкохол и ползването на наркотици.
19. Забранява се извършването на каквито и да са дейности, с които може да се застраши собствения живот и живота на другите.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 9

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНАТА РАБОТИЛНИЦА

ЗА СТУДЕНО ОБРАБОТВАНЕ НА МЕТАЛИТЕ

1. За обучение по практика в учебната работилница се допускат ученици, които са преминали начален инструктаж по БХТ и ПО по утвърдената програма и са медицински освидетелствувани за това.
2. Да се спазват изискванията на противопожарна безопасност на труда при механично (студено) обработване на металите и инструкциите за безопасна работа, с които учениците трябва да бъдат запознати.
3. Преди започване на учебната практика, внимателно да се проверява състоянието на машините и съоръженията, блокиращите и сигналните устройства, пусковите и спиращите механизми, състоянието на режещите и други инструменти (здравина, заточване, закрепване, балансиране), наличието и закрепването на предпазните екрани и капаци, електрообезопасяването, състоянието на заготовките и др.
4. Не се допуска по време на учебна практика учениците да работят без наблюдение на учителя или майстора.
   Оставане на ученици през време на почивките в работилницата без присъствие на учител да не се допуска.
5. Ръководителите на учебна практика да осигуряват на учениците най-малко две почивки по 15 минути през време на работния ден. Забранява се увеличаване продължителността на учебния час и съкращаване на почивките.
6. Забранено е повдигане и пренасяне на тежести от учениците, освен нормативно регламентираните изключения за това.
7. Не се допускат на учебна практика ученици без работно облекло.
8. Включването и изключването на машините в електрическата мрежа да се извършва от учителя, водещ учебната практика, при съблюдаване на мерките за безопасност.
9. Всички учебно-технически средства да се използват по своето предназначение и съобразно изискванията на БХТ.
10. Подборът на най-подходящ инструмент за съответен вид обработка, да се извършва щателно и под надзора и контрола на учители или майстора, водещ учебната практика.
11. На машините да се извършват само онези операции, за които има указания от учителя по практика.
12. На работните места до машините да има шкафчета, маси и др. за поставяне на чертежи, инструменти, заготовки, обработени детайли и т.н.
13. Движещите се части на машините и съоръженията, трябва да бъдат подходящо обезопасени със сигурно закрепени ограждения или кожуси.
14. Местата, които се обезопасяват да се боядисват с червен или друг подходящ цвят, който сигнализира за опасност при снет предпазител.
15. Всички предпазители, капаци и ограждения да са закрепени стабилно. Произволното им сваляне е недопустимо.
    Огражденията (капаците) да имат блокиращо устройство, което да изключва работата на машината, когато са отворени.

16. Ръчното почистване на стружките от машините да става с подходящи четки, куки и др.
17. Пиленето, полирането и почистването с шкурка на обработваните детайли да става по начин, осигуряващ безопасност.
18. Настройката на машините, закрепването на детайлите за обработка и инструментите, сниманото им, почистване и др. да става само при спряна от движение машина.
19. Всеки път да се проверява здравото и сигурно захващане на детайла за обработка и режещия инструмент.
20. Забранено е поставяне на предмети върху паралелите на машините.
21. Забранено е придържането на обработвания детайл с ръце по време на обработката му или при спиране от движение.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II”

Приложение 10

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С РЪЧНИ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТИ, ПРЕНОСИМИ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ЛАМПИ И ТРАНСФОРМАТОРИ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. До работа с преносими ръчни електрически инструменти се допускат лица, които са инструктирани и обучени на безопасни начини на работа с такива инструменти и имат необходимата представа за опасностите, свързани с електрически ток и за защитните мерки при работа.
2. При работа с ръчни преносими ел. инструменти особено внимание да се обръща на риска за злополука:
   А/ от токов удар;
   Б/ от прекъснат проводник /срязване на кабела от конструкции и др.;
   В/ от пробив към корпуса на инструмента при повреда;
   Г/ от отскубване на електрическия кабел, оголване и опирането му в корпуса на инструмента.

II. УСЛОВИЯ И ИЗИСКВАНИЯ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ СПАЗВАТ ПРИ РАБОТА

1. За работа с подвижни електроинструменти се допускат само обучени работници, познаващи методите за безопасна работа и предпазните мерки при работа с електрически ток, да имат определена квалификационна група по ел. безопасност и да знаят да прилагат начини за оказване първа медицинска помощ на пострадалите от електрически ток.
2. Всички електрически инструменти, преди да се дадат на работниците трябва да бъдат внимателно прегледани и действието им проверено от компетентно техническо лице. Изолацията на ползваните инструменти трябва да се проверява периодично най-малко веднъж в месеца.
3. Работата с ръчни електроинструменти без зануляване на корпуса им се забранява.
4. При работа с електроинструменти с напрежение по-високо от 36 волта - задължително се ползват диелектрични предпазни средства - ръкавици, обувки, килимчета и др.
5. При работа във влажни помещения, металически съдове и съоръжения се забранява да се работи с електроинструменти с напрежение по-високо от 36 волта.
6. Включването на електроинструменти или уреди към електрическата мрежа, без съответни контакти и щепсели се забранява.
7. Захранването на електроинструментите да се осъществява с многожилен кабел, с който да се извършва и зануляването на корпусите им.
8. При внезапно спиране на електрическия ток през време на работа, електроинструментът да се изключи веднага
9. Забранява се ползването на електроинструменти на открито при дъждовно време или на наводнени работни места.

10. Ежедневно след приключване на работния ден /работата/ елекроинструментът се изключва от електрическата мрежа и грижливо се прибира на съхранение в помещение или в специален склад. Главното табло се изключва от напрежение с главния прекъсвач, таблото се затваря и се заключва. Ключът се съхранява в отговорника по електробезопасността на обекта.
11. Забранено е при работа с ръчни ъглошлайф машина, пистолети и др. да се свалят фабричните предпазители, накрайници и др., осигуряващи безопасна работа с инструмента.
12. При работа с ръчни шмиргели и бормашини да се ползват задължително предпазни очила.
13. Пренасянето на електроинструментите от едно място на друго да става при изключено напрежение от щепсела.
14. При констатиране на неизправност в електроинструментите или в захранващите кабели, работата с тях незабавно да се спира до привеждането им в техническа изправност от определени за тази цел лица.
15. Електрическите ръчни инструменти трябва да се съхраняват в сухи помещения.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 11

ИНСТРУКЦИЯ

за безопасна работа в компютърния кабинет

1.За работа и обучение в кабинета се допускат само ученици , преминали начален инструктаж по БХТПО .

2.В кабинета не се допускат ученици да работят самостоятелно без наблюдение от учител,а така също и да остават по време на почивка без присъствие на учител.

3.При провеждане на обучение с персонални компютри е задължително да се спазват нормите за продължителност на занятията и броя на часовете , посочени в прил. № 2 на Наредба № *91*28.05.94г.

- за IX клас максимум 2 занятия по 40 минути на ден и максимум 6 занятия за седмица.
- за X и XI клас максимум 2 занятия по 40 минути на ден и максимум 10 занятия в седмица.

4. Занятията с персонални компютри да се провеждат в часовете с оптимална работоспособност — втори и трети при четири и петчасова учебна програма и трети, четвърти и пети при шест и седемчасова учебна програма.
5. Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигурена активна почивка между тях от 15-20 минути.
6. За обучение с персонални компютри се допускат ученици , преминали ежегоден профилактичен преглед, при който задължително е осъществен и контрол на зрението .
7. При късогледство с минус 6 или повече диоптъра за обучение с персонален компютър се допускат ученици само с писмено съгласие на родителите и разрешение от лекар офтамолог от здравното заведение, обслужващо училището.
8. За обучение с персонален компютър се допускат ученици, освен в случаите когато : - след корекция на рефракцията зрителната острота 0,7 или по- ниска,
- има наличие на дегенеративни изменения в очните дъна.
9. Лицата , които провеждат обучение с персонални компютри, задължително извършват инструктаж на учениците срещу подпис в дневника за инструктажи в началото на учебния срок.Инструктаж се извършва и на родителите на тези ученици , които не са навършили 16 години. Съдържанието на инструктажите задължително включва разяснения на нормите и хигиенните правила при работа с компютър, както и вредните последствия от продължителни занимания компютърни игри.
10. Контролът по спазване на нормите и хигиенните правила от учениците по време на занятие се осъществява от ръководещия занятието.

САНИТАРНО-ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ

I. КЪМ ПОМЕЩЕНИЯТА, В КОИТО СЕ ПРОВЕЖДАТ ЗАНЯТИЯТА

1. В помещение, ползвано за обучение с персонални компютри трябва да бъдат осигурени не по-малко от 5кв.м за всяко работно място.
2. В помещение с размерите на традиционна класна стая / 50 кв. м. / се разполагат до девет работни места.
3. В големи помещения не се допускат повече от петнадесет работни места, независимо че площта позволява това.
4. Помещенията трябва да имат северно, североизточно или източно изложение, да са с едностранно остъкляване и да са оборудвани със слънцезащитни средства / щори с вертикални ламели , светли завеси или слънцезащитни стъкла /.
5. Стените да оцветени в пастелни тонове с коефициент на отражение / КО / на светлината 0,4 / за директно осветление / и 0,8 / за индиректно / , а таванът в матово бял цвят с КО на светлината 0,7 -0 , 8 .
6. Подът да бъде с антистатично покритие / паркет, дюшеме, керамика, цимент / с дебелина 3 см и КО на светлината 0,3 - 0,4 .
7. Съхранението на инвентар, материали и инструменти да става в отделно помещение с площ 10 кв. м.

I I. КЪМ ОБЗАВЕЖДАНЕТО

1. Кабинетите за обучение с персонални компютри / ПК / се обзавеждат с лека работна мебел, с матова повърхност с КО на светлината 0,4 , с малка топлопроводимост и без наличие на статично електричество.
2. Работната маса трябва да бъде с размери : мин. дължина - 1,20 м., ширина - 0,80 м. и дебелина максимум 3 см. .Височината й да бъде съобразена с възрастта на обучаваните и с изискването за заемане на правилна работна поза.
3. Столът трябва да е стабилен , на колелца , с регулируема височина на седалката 0,30 - 0,50 м и наклон 3 - 5 градуса. Облегалката му също трябва да е с регулируема височина 0,25 м спрямо седалката, наклон 80100 градуса и да осигурява опора на гръбначния стълб в областта на кръста.
4. Разстоянието между височината на раб. маса и седалката на стола да бъде 0,26-0,30 м и разположението им да осигурява заемането на правилна работна поза- почти хоризонтално положение на предмишниците и ъгъл в колянната става 50 градуса 5. Кабинетите , които се ползват от различни възрастови групи се оборудват задължително с подложки за краката с наклон от 0 до 20 градуса и регулируема височина 0,15 м.

III. КЪМ ФАКТОРИТЕ НА РАБОТНАТА СРЕДА

1. Температура на въздуха 18-20 градуса , относителна влажност 45-60% и скорост на движение 15-20 м/сек.
2. Максимално допустимо еквивалентно ниво на шума до 50 дб.
3. Коефициент на естествено осветление / КЕО / - 1:4 /25 % /
4. Изкуственото осветление да е луминисцентно и да отговаря на изискванията:

- Осветителните тела / ОТ / да са разположени успоредно на направлението на погледа към екрана от двете му страни , като за всяко ОТ да има възможност за регулиране интензивността на светлината.
- Коефициентът на пулсации / КП / на ОТ не бива да надвишава 10% .
- Осветеността на работните места не трябва да е под 300 лукса за екрани с негативен контраст и 500 лукса за екрани с позитивен контраст.
- Яркостта на осветителното тяло , което се вижда от раб.място следва да е под 500 cd / кв. м.
- В зрителното поле на обучавания не бива да попадат източници на

естествена и изкуствена светлина , а така също и блестящи отразяващи повърхности . Отразяващите повърхности на всички предмети от интериора да имат габаритна яркост до 200 с / максимална 400 с d / м .

IV. КЪМ ТЕХНИЧЕСКИТЕ СРЕДСТВА .

1. Видеомониторът на ПК да има стабилен образ, без трептения и промяна яркостта на знаците , да има допълнителен защитен екран и възможност за регулиране .
2. Яркостта на екрана да не надвишава над три пъти същата на обкръжаващата среда, а яркостта на фона и знаците да е в съотношение от 15: 1 до 6:1 . Съотношението на яркостите на екран , клавиатура и раб. повърхност да не надвишава 10:3: 1.
3. Клавиатурата да е стабилна, с неблестяща повърхност и ъгъл спрямо хоризонталната равнина 5 до 15 градуса .
4. Разположението на монитора , клавиатурата, и работещият с тях трябва да осигурява разстояние между очи и екран от 0,5 до 0,7 м и между очи и клавиатура 0,45-0,5 м.
5. Интензитетът на електрическото поле е до 20 кв/м 20минути след включване на монитора.
6. Стойностите на електрическото и магнитно поле на разстояние 50 см от видеомонитора да не превишават следните стойности:

-в свръхнискочестотния обхват / СНЧ / 20Hz -2кHz

интензитета на електр. поле Е по-малко или равно на25У/м плътността на магн. Поток /индукцията / В по-малка или равна на 2,5 милигауса.

-в нискочестотния /НЧ/ обхват 2кН до 400кН Е=2,5 V/M и В=0,25милигауса.

7 . Радиочестотните лъчения да са в границите на хигиенните норми, съгласно Наредба №9/1991г. наМОС/министерство на околната среда.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 12

ИНСТРУКЦИЯ

За безопасна работа на струг

1. До работа на струг се допускат ученици, преминали инструктаж и обучение по БХТ и ПО и да са медицински освидетелствувани.
2. Учениците, които работят на струг задължително трябва да ползват СРО:

а/ кепе (боне) с прибрани в него коси;

б/ закопчано и прибрано към тялото работно облекло;

3. За предпазване на работещия от стружки, счупени парчета и пръски от охлаждащата течност, да се ползват предпазни екрани (прозорци) от прозрачен материал с необходимата здравина
4. Забранено е почистването на стружките да става с ръка. Това да се извършва с кука, малка метличка, четка и др.
5. Забранено е да се работи с машината, когато има необезопасени (открити) движещи се части.
6. Преди започване на работа работещият е длъжен:

а/ да провери изправността и действието на механизмите на струга, като ги включи на празен ход;

б/ да провери наличността и се убеди в изправността на предпазните средства.

Корпусът на струга трябва да бъде занулен и заземен;

в/ да подготви и провери изправността на инструментите и приспособленията, необходими му за предстоящата работа;

г/ да подсигури достатъчна осветеност.

Главното движение на струга да се включи само след като работникът се убеди, че както детайла за обработване, така и инструментът за рязане или пробиване са здраво закрепени.

7. Поставяне и снемане на универсалния патронник, планшайбата, детайла за обработване, режещия инструмент и т.н. да става при окончателно спряла машина.
8. При струговане на чугун или бронз , при заточване на режещи инструменти, задължително да се ползват предпазни екрани.
9. При поставяне и сваляне на тежки за обработване детайли (над 16 кг), да се ползват подемни приспособления или помощта на друго лице.
10. Забранено е при работа, обработваемият детайл да се придържа с ръка или след изключване на движението да се спира с ръка.
11. Забранено е когато стругът е в движение да се извършват каквито и да са манипулации с въртящите се части на струга и обработваният предмет, да се почиства, смазва, ремонтира и др.
12. Задължително е измерването на размери на обработваният предмет да се извършва само при напълно спряло движение на патронника.
13. Забранено е охлаждане на режещия инструмент да става с намокрени конци.
14. Абсолютно е забранено на струга да се работи с ръкавици.
15. Подаването на ножа при обработка да става внимателно и плавно.
16. Забранява се допускане образуването на дълги виещи се стружки.

17. При обработка на изделия с голяма дължина да се ползват люнети.
18. Готовите детайли и тези за обработка да не се разхвърлят безразборно около струга, а да се подреждат така, че да не пречат на работата.
19. Забранява се подаване и приемане на какъвто и да е предмет през струга, когато е в движение.
20. Забранява се да се спира главното въртеливо движение на струга чрез натискане с ръка върху патронника или обработваният предмет.
21. Работещият трябва да спре струга:

А/ когато предстои да смазва, проверява, ремонтира;

Б/ когато почиства струга от стружките;

В/ при смяна на режещия инструмент;

Г/ при забелязана повреда по струга;

Д/ винаги, когато се отдалечава от струга (напуска работното място).

22. Стругарят, преди да включи струга в движение е длъжен:

А/ да провери положението на ръчките за включване и изключване;

Б/ да завърти на ръка шшшдела и се увери, че той се върти плавно.

23. Забранява се работа с лошо заточен нож. Ножът трябва да бъде на височината на центъра и да е здраво закрепен в ножодържача.
24. Обработваният предмет трябва да бъде много добре центрован, балансиран и затегнат патронника.
25. Забранява се да се държи отворен капака на скоростната кутия.
26. Стругарят е длъжен по време на работа да стои встрани от супорта и не точно срещу хвърчащите стружки.
27. Забранено е да се обработва прътов материал, когато свободният му край излиза повече от 100 мм. от шпиндела.
28. На пода до струга, където стои работника през време на работа, да се постави подходящо изработена дървена скара.
29. Забранено е ползването на сгъстен въздух за почистване на заготовките, машината, облеклото и работното място.
30. Забранява се работа с приспособления, които могат да се самоосвобождават или да падат от вретеното през време на работа или при смяна на посоката на въртене.
31. "Сърцата" да нямат стърчащи части и да имат овална форма.
32. Задните центри при работа на високи обороти да бъдат въртящи.
33. След завършване на работа, стругът да се спре от движение и да се изключи от електрозахранване. Да се почисти, смаже и около него се подреди. Отпадъците да се изхвърлят на определените за това места.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 13

ИНСТРУКЦИЯ

За безопасна работа на фреза

1. До работа на фреза се допускат ученици, преминали инструктаж и обучение по БХТ и ПО и да са медицински освидетелствани.
2. Учениците, които работят на фреза задължително трябва да ползват специално работно облекло:
   А/ кепе (боне) за прибиране на косата;
   Б/ добре закопчано и прибрано към тялото работно облекло;
3. Преди да започне работа фрезистът трябва:
   А/ да провери изправността и действието на механизмите като ги включи на празен ход;
   Б/ да провери наличността и се убеди в изправността на предпазните средства. Корпусът на фрезата трябва да бъде занулен и заземен.
   В/да подготви и провери изправността на инструментите и приспособленията, които ще му бъдат необходими за предстоящата работа;
   Г/ да подсигури достатъчна осветеност.
4. Ученикът, преди да започне работа трябва:
   А/ да постави ограничители за хода на работната маса;
   Б/ при работа с надлъжно подаване на масата да затегне добре плъзгачите на напречните и вертикалните направляващи, за постигане стабилност на машината;
   В/ да провери изправността на фрезера и да го постави правилно; Г/ правилно да закрепи ножчетата към фрезовата глава
5. Ключовете с конусна опашка за затягане на режещи инструменти да се свалят преди пускане на машината в ход.
6. Ръкохватките за ръчно придвижване на работните маси да не се въртят при включено автоматично подаване.
7. Шпинделът с режещия инструмент да бъде добре балансиран, за да не се получават вибрации и удари по-големи от допустимите.
8. При затягане на гайките, закрепващи режещият инструмент, да не се нанасят удари върху ключа с друг предмет. Размерите на ключовете за навиване на гайки да бъдат стандартни.
9. Забранено е да се работи на фреза, ако има необезопасени движещи се части.
10. Поставяне и снемане на детайла за обработване от масата и режещият инструмент да става при напълно спряла от движение машина.
11. Забранено е почистването на стружки с ръка.
12. Забранено е когато фрезата е в движение да се прави почистване, мазане ремонтиране и др.подобни дейности.
13. Измерване на размери по обработваните детайли да се извършва само след спиране движението на машината.
14. Забранено е охлаждане на режещия инструмент да става с намокрени конци.

15. Забранява се работа на фрезата с ръкавици на ръцете. Изключение се допуска само при смяна на режещ инструмент при сигурно изключена от движение машина.
16. Детайлите за обработка и тези, които вече са обработени, да не се разхвърлят около машината.
17. Фрезисът е длъжен да спре фрезата:
    А/ когато предстои да проверява, ремонтира, смазва, почиства и др.;
    Б/ при забелязана повреда в машината;
    В/ при всички случаи, когато се отделя от фрезата.
18. Преди да включи фрезата в движение, ученикът трябва да провери в какво положение се намират ръчките за управление на машината.
19. Забранява се работа с лошо заточени инструменти.
20. Ученикът е длъжен да стои встрани от посоката на силно хвърчащи стружки.
21. На пода до фрезата, където стои ученика през време на работа, да се поставя подходяща дървена скара.
22. След приключване на работата, фрезата да се спира от движение, да се изключи от ел.ток, да се почисти и смаже. Работното място да се подреди, а отпадъците се изхвърлят на определените места.
23. Да не се ползва сгъстен въздух за почистване.
24. Не се допуска поставяне на каквито и да са предмети или инструменти по работната маса на фрезата през време на работа.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА **НА ШМИРГЕЛ (точилен станок)**

1. За работа на шмиргел се допускат лица преминали инструктаж и обучение по БХТ и ПО, с достатъчно знания и умения за правилна и безопасна работа и да са медицински освидетелствани.
2. Работещите на шмиргел, задължително трябва да ползват лични предпазни средства и плътно прибрано към тялото работно облекло.
3. Забранява се ползването на стари конструкции(модели) шмиргели или изработени самостоятелно.
4. Шмиргелът трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да бъде правилно установен(монтиран) на пода, да не вибрира и да е разположен в отделно помещение(клетка);
- Абразивните дискове да са оградени със специален кожух направен от дебела стоманена ламарина, на който се оставя отвор необходим за работа. Не се допуска кожух изработен от чугун;
- Отпред пред всеки абразивен диск да има здраво закрепена упорна стойка за заточване, която да може да се приближава и отдалечава към диска. Разстоянието между диска и упорната стойка да се оставя не по – голямо от 2 – 3 мм. Работната плоскост на стойката да е хоризонтална, да съвпада с хоризонталната ос на шмиргеловия диск или над нея, но не повече от 10 мм.;
- В горната част на кожуха да има монтирана предпазна козирка(планка) с възможност за изместване(приближаване и отдалечаване) към абразивния диск. Разстоянието между предпазната козирка и диска да бъде - 3 мм.;
- Да има предпазен екран за всеки(или общ за двата) абразивен диск с блокировка на пусковото устройство.

5. Забранена е работата на шмиргел, който е технически неизправен, електромеханично необезопасен или не отговаря поне на едно от горе посочените изисквания.
6. Шмиргелът да има местно ел.осветление с напрежение 36 V.
7. Абразивните дискове на станока да се монтират само от специално обучено и натоварено със заповед лице, което да съблюдава и спазва следните изисквания и условия:

- Преди монтажа, диска(абразивната шайба) да бъде прегледан внимателно, проверен за отсъствие на пукнатини и деформации;
- Проверява дали оборотите(периферната скорост) отбелязани на етикета поставен на шайбата отговарят на оборотите на шмиргела. Те не трябва да бъдат по-малки от тези на шмиргела. Шайба без етикет не трябва да се монтира;
- Шайбата(диска) се закрепва към вала на шмиргела, без да се набива плътно, чрез два фланеца, които я притискат странично. Между фланците и шайбата трябва да се поставят подложки от еластичен материал(картон, гума, гьон) с дебелина от 0,5 до 2мм. Затягането на гайката при закрепването трябва да се прави със стандартен гаечен ключ, без удари с чук;
- Оста, лагерите и шайбите трябва да бъдат добре центровани за осигуряване плавна работа при шмиргеловане;
- Ново монтираната шайба след монтажа трябва да бъде изпитана на празен ход в продължение най – малко 5 минути, при поставен предпазен кожух. При това около шмиргела не трябва да има работници, за да не пострадат при евентуално разкъсване на шайбата.

8. Забранява се да се работи с абразивен диск при обороти(периферна скорост) над допустимите, т.е. тези отбелязани върху етикета.
9. Забранява се работа на шмиргел, който има монтирана абразивна шайба само от едната страна.
10. Забранена е работата на шмиргела, когато има биене на абразивните дискове.
11. Забранява се работа без предпазни очила, ако предпазният екран е счупен.
12. Забранява се да се извършва заточване или обработване на детайли странично върху абразивния диск.
13. Забранено е да се работи с абразивни дискове, чиито ръбове по външния диаметър са зачупени.
14. Забранява се работа с износен абразивен диск.
15. В близост до шмиргелите не трябва да има запалими материали(разредители, бензин, нафта и др.).
16. Забранява се работа на шмиргелов апарат при лоша(недостатъчна) осветеност.
17. Да се спазва правилото – шмиргеловите шайби да се използват точно по предназначението си, според инструментите, които се заточват и материалите, които се зачистват.
18. Всеки шмиргел да има резервоар с вода, която да се ползва за охлаждане на заточвания инструмент.
19. При пускане на шмиргела, работникът да стои встрани докато диска получи нормалните си за работа обороти.
20. През време на работа обработваемият предмет да не се натиска силно към абразивния диск.
21. Работното място трябва да бъде почистено и подредено.
22. При забелязване на неизправности работата с шмиргела да се спре.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Професионална гимназия "Цар Иван Асен II" АСЕНОВГРАД

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ **РЪЧНИ ИНСТРУМЕНТИ**

ПРИ РАБОТА В РЕМОНТНАТА РАБОТИЛНИЦА

I. Общи положения

1. Преди започване на работа всеки инструмент трябва да бъде прегледан внимателно и забелязаните повреди да се отстранят.
2. Инструментите трябва да бъдат изправни и да съответстват на характера на работата. Не се позволява да се работи с неизправни инструменти.
3. Главите на всички инструменти като чукове, секачи и др. не трябва да бъдат разширени, подбити и нацепени. Ако ръчните инструменти след дълго употребяване получат напуквания, подбивания и частици от тях лесно биха се отделили(изхвръкнали) при работа, то те се поправят или изваждат от употреба.
4. Дървените дръжки на инструментите да се изработват от сухо дърво – дрян, бук, габър, акация или други без чепове и пукнатини.
5. Инструментите да бъдат здраво набити и закрепени за дървените дръжки.
6. При работа с ръчни инструменти, при които може да хвръкне отрязана или отчупена част, да се използват мрежести ограждения на работното място.
7. Забранява се използването на собственоръчно направени инструменти, без да са прегледани и разрешени за ползване от прекия ръководител.
8. Работните места да бъдат почистени и подредени.
9. След или по време на работа ненужните отпадъци да се изхвърлят на определените за целта места.

II. Изисквания и правила за работа

А) Чукове.

1. Дръжките на чуковете да бъдат с овална форма, гладка повърхност, с постепенно удебеляване към свободния край и да бъдат сигурно заклинени в чука, посредством железен клин.
2. Чуковете трябва да са с правилно, гладко и леко изпъкнало чело(глава) без пукнатини и със заоблени краища.

Б) Секачи.

1. Режещата част на секачите да бъде без пукнатини, правилно заточена съобразно материала, който ще се изсича, а страничните ръбове на секача по дължината му да са заоблени.
2. Дължината на секачите да бъде най-малко 200мм., за да се избегне удрянето на ръцете и за удобно хващане с ръка.

В) Ръчни ножовки.

1. Листът да се поставя на лъка на ножовката така, че рязането да става при движение напред.
2. Ножовият лист(лентата) за рязане трябва да бъде опънат достатъчно, но не много, за да не се скъса(счупи) и да нарани работещия по време на работа.

3. Предметите за рязане да се закрепват здраво на менгеме.
4. Ширината на предметите за рязане да се съобразява така, че дължината на листа на ножовката да остава с около 150 – 200мм. по-голяма.
5. Желателно е мястото за рязане предварително да се зарязва с триъгълна пила.
6. При рязане на тънки метални листове същите да се притягат между дървени подложки, за да не вибрират.
7. През време на работа работещият да заема правилна стойка и да държи ножовката по възможност в хоризонтално положение с двете си ръце – с дясната дръжката, а с лявата предния край на рамката. Движение на ножовката да се осъществява само с ръцете, без участието на тялото.
8. При счупване макар и само на един зъб от лентата, работата трябва да се спре, лентата да се смени с нова или счупеният зъб да се изпили.

Г) Пили

1. Не се допуска работа с пила без дръжка, с лошо набита, пукната или разхлабена дръжка.
2. Пилата трябва да е с изправни и неизносени зъби, да не е омаслена и да се притиска здраво през време на работа.
3. Детайла, който се изпилва да бъде закрепен здраво на менгемето.
4. Стружките да се отстраняват с четка. Да не се духа с уста, защото може да се напрашат или наранят очите.

Д) При нарязване резба с метчици и плашки

1. Метчиците и плашките да са без пукнатини, побитости, откъртени мустаци, да са еднакво затиловани и добре заточени.
2. Въртокът да се избира правилно.
3. Ако метчикът или плашката се въртят трудно, да не се насилват защото могат да се счупят. По време на работа да се маже с масло.

Е) Гаечни ключове

1. Гаечните ключове да се подбират правилно и напълно да отговарят на размера на гайките и болтовите глави.
2. Челюстите на ключа да бъдат успоредни, да не са с износени краища, да нямат пукнатини или побитости. Сглобяемите ключове да бъдат здрави в подвижните си челюсти.
3. При работа не се разрешава удължаване рамото на ключа посредством друг ключ или тръба. Ако гайката или болтът са ръждясали, да се полеят с газ или нафта и след това да се отвъртат.

Ж) Отверка

1. Отвертката да се подбира съобразно прореза на винта; да бъде добре и правилно заточена, като работната й част не трябва да бъде закръглена, а да представлява права линия – перпендикулярна на оста.

З) Клинове

1. При работа с клинове за придържането им да се употребяват специални клещи.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА ПРИ ШЛОСЕРСКИ ОПЕРАЦИИ

1. Масите но които се извършват работните операции, да са здрави, стабилно закрепени и добре почистени от детайли, масла, вода и други.
2. Стиските(менгеметата) на работните места да са изправни и здраво закрепени към масите.
3. При работа на двама и повече ученика с няколко менгемета на една работна маса и разположени насрещно от двете страни на масата, между тях се поставя предпазен екран от гъста мрежа или ламарина за предпазване от излитащи парчета.
4. Предмети за рязане, пилене, изсичане и др.операции да се закрепват здраво на менгеме. При рязане на тънки метални листове, същите да се притягат между дървени подложки, за да не вибрират.
5. Стружките при пилене да се отстраняват с четка. Да не се духа с уста, за да се предпазят очите от нараняване.
6. Височината на поставяне на менгеметата да бъде около лакътя на ученика.
7. При работни шлосерски маси на циментов под, задължително да се поставят дървени скари.
8. Преди започване на работа всеки инструмент да бъде прегледан внимателно и забелязаните повреди да се отстранят. Работните инструменти(чукове, пили, ножовки, секачи, шабър, пробои и др.) да не са силно износени, здрави и без побитости и пукнатини.
9. Дървените дръжки на инструментите да са направени от здраво дърво – дрян, дъб, габър и др.и да са прикрепени здраво към инструмента.
10. Забранено е да се работи с инструменти, машини, съоръжения и на работни места, ако не са обезопасени и изправни. Ползваните инструменти да съответстват на характера на работата, която ще се извършва с тях.
11. Изпробването на ремонтирана(с отстранена повреда машина) да се извършва винаги на празен ход.
12. При изсичане на детайли със секач, избиване на детайли и др. да се вземат предпазни мерки и за околните ученици.
13. Работните места да бъдат почистени и подредени. След или по време на работа ненужните отпадъци да се изхвърлят на определените места.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II”

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С ПРОБИВНА МАШИНА (БОРМАШИНА)

1. До работа на пробивна машина(бормашина) се допускат лица(ученици), преминали инструктаж и обучение по БХТ и ПО и да са медицински освидетелствани.
2. Работещите на бормашина задължително трябва да ползват работно облекло и лични предпазни средства, като:

- Кепе(боне) за прибиране на косите;
- Закопчано и добре прибрано към тялото работно облекло;
- Подходящи обувки за краката.

3. Преди да започне работа на бормашината работещия е длъжен:

- Да провери изправността и действието на механизмите на машината като ги включи на празен ход;
- Да провери наличието и изправността на обезопасяване на машината. Корпусът на бормашината трябва да бъде занулен и заземен;
- Да подготви и провери изправността на инструментите и приспособленията, които ще му бъдат необходими за предстоящата работа;
- Да осигури необходимата осветеност.

4. Работещият на бормашината е длъжен да знае и правилно да поставя свредлото, като го центрова и здраво затегне в патронника.
5. Когато бормашината е в движение е забранено поставяне и снемане на патронника и режещи инструменти, детайли за обработка, почистване, смазване, ремонтиране и др.
6. Подаването на ръка за работа на режещия инструмент да става с не особено голям натиск.
7. Работещият трябва да следи непрекъснато за правилния ход и правилното въртене на инструмента. Особено внимание да се обръща на положението за стабилността на предмета, който се обработва. При обработване на дребни детайли се забранява те да се държат с ръка.
8. Пробивните машини, предназначени за обработване на тежки (над 16кг.) и голямо габаритни детайли да са осигурени с подемни съоръжения. При липса на такива да се ползва помощта на второ(друго) лице.
9. Когато закрепването на вложките на режещите инструменти към шпиндела на бормашината става с клинове, те не трябва да стърчат.
10. При пробиване с автоматично подаване върху материали, образуващи навиваща се стружка, приспособленията за установяване и закрепване на обработваните детайли да имат стружкоотражатели.
11. Механизмът на патронниците за закрепване на инструменти да действа сигурно и да позволява добро центроване.
12. Обработваните детайли да се закрепват към работната маса здраво и сигурно, като се използват стиски, притискачи, приспособления и др.
13. Забранено е да се работи на настолна бормашина, която не е монтирана на стабилна маса (поставка), осигуряваща устойчивост, неподвижност и удобство през време на работа.
14. Механизмът за връщане вретеното на машината трябва да осигурява сигурно преместване в изходно положение по цялата дължина на хода.
15. **Забранено е:**

- Да се работи с бормашина, която не е напълно обезопасена;
- Почистване на стружките с ръка;
- Охлаждането на режещия инструмент да става с намокрени конци;
- Използването на ръкавици, когато се работи с бормашина;
- Да се работи с лошо заточени режещи инструменти.

16. Измерване на размери по обработвания детайл да става само след окончателно спиране движението на шпиндела.
17. Работното място да се поддържа добре подредено и почистено.
18. **Работещият на бормашината трябва да я спира, когато:**

- Предстои да проверява размери, да ремонтира, почиства или смазва машина;
- При забелязване на разцентроване или друга повреда в машината;
- При всички случаи когато се отделя(напуска) от машината.

19. Преди да включи бормашината в движение да се проверява в какво положение се намират ръчките за управление.
20. След приключване на работа, бормашината да се спре от движение и изключи от ел.захранването, да се почисти и смаже. Работното място да се подреди, а отпадъците да се изхвърлят на определените места.
21. Забранено е използването на сгъстен въздух за почистване.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 18

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В **КАБИНЕТА ПО ЕЛЕКТРОТЕХНИКА**

1. За обучение в кабинета по електротехника се допускат ученици, преминали начален инструктаж по БХТ и ПО.
2. Броят на работните места трябва да съответства на броя на учениците, които се обучават.
3. Между работните места трябва да има достатъчно разстояние, за да може учениците свободно да разгънат схемата на своите упражнения без да си пречат и без да има опасност от докосване до тоководещите части от съседното работно място.
4. Кабинета по електротехника трябва да бъде със сух, равен и електроизолационен под, пригоден за ежедневно почистване от прах и други отпадъци, които биха намалили диелектричната му якост.
5. Кабинетът да има създадени условия и за редовното почистване на прозорците, стените и тавана.
6. В лабораторните помещения по електротехника трябва да се спазва строга дисциплина и порядък, което е задължение на провеждащия лабораторните упражнения с учениците.
7. Включване, превключване и всякакъв вид манипулации предвидени в упражнението трябва да се извършват след обстойна проверка на схемата от учителя-ръководител на лабораторните упражнения, в негово присъствие и лично от него или с негово разрешение от определен ученик.
8. Превключвания в схемата на лабораторното упражнение се извършват само при изключено напрежение.
9. Апаратите, съоръженията и измервателните уреди, употребявани в електролабораторията, трябва да имат ясно означени параметри, схеми и номера.
10. Преди подаване на напрежение към учебната електрическа схема трябва да се провери съответствието между защитите, сеченията на проводниците и включените мощности, както и наличието на селективност в защитите.
11. Задължително е наличието на отделно(централно) електрическо табло с постоянен, променлив и трифазен ток и наличието на резервно осветление.
12. Електрическата инсталация в кабинета трябва да бъде направена по начин в съответствие с изискванията.
13. Включването и изключването на напрежението за работните места да става само от учителя при съблюдаване на мерките за сигурност.
14. В началото на всяко занятие в кабинета учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа по безопасните изисквания за провеждане на опитите, като обърне внимание на опасните моменти.
15. Не се допуска учениците да работят самостоятелно без наблюдение от учителя.
16. Оставане на ученици в кабинета през време на почивката без присъствие на учител не се допуска.

17. По време на учебното занятие с опити, учениците да ползват подходящо облекло.
18. При възникване на неясноти по опита, учениците да поискат съвет от учителя.
19. Всяко повторение на опита или извършване на друг опит да става само с разрешение на учителя.
20. На учениците се забранява да извършват каквито и да са поправки на електрическите уреди, ел.инсталацията и др. в кабинета.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 19

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В **КАБИНЕТА ПО ФИЗИКА**

1. Да се спазват изискванията на ПБТ в училищата, собственият на училището правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд и др.нормативни актове.
2. За обучение в кабинета по физика се допускат ученици, които са преминали съответните инструктажи по БХТ и ПО.
3. Кабинета да бъде подходящо и достатъчно осветен и приспособен за бързо затъмняване, когато се провеждат специални опити или се налага прожектиране на филми. В непосредствена близост (в съседство) да има хранилище за съхраняване на уреди и друга апаратура.
4. В кабинета да има мивка за вода, което осигурява възможност за провеждане на опити с турбина, водна помпа и други.
5. Електрическата инсталация трябва да бъде направена в съответствие с изискванията на Правилника за устройство на електрическите уредби и Правилника по БТ при експлоатация на електрическите уредби.
6. Всички ползвани от учениците за опитна работа електроуреди, електрически съоръжения, инсталации, шнурове, контакти, щепсели, електрически лампи и др. трябва да бъдат сигурно обезопасени против директен и индиректен допир с електрически ток.
7. Включването и изключването на напрежението за работните ел.табла да става само от учителя, при съблюдаване на мерките за сигурност.
8. Преди започване на занятието в кабинета(лабораторията) учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа по безопасните изисквания за провеждане на предстоящите опити, като се обърне внимание на опасните моменти.
9. Не се допускат учениците да работят самостоятелно без наблюдение от учителя.
10. Оставане на ученици през време на почивката в кабинета без присъствието на учител не се допуска.
11. По време на учебно занятие с опити, учениците да ползват подходящо облекло.
12. При възникване в учениците на някакви неясноти след започване на опита, те да спират работа и да поискат съвет от учителя.
13. Всяко повторение на опита или извършване на други опити да става с разрешение на учителя.
14. На учениците се забранява да извършват поправки на електрическите уреди, ел.инсталации, съоръжения и други в кабинета.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ЗАНЯТИЯТА

ПО **ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ**

А/ ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН

1. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
3. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателни части (винтове, обтегачи, възли, точки и др.).
4. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
5. Да се осигуряват средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда (например магнезий за ръце при игра на високи уреди, за краката при играта на греда и др.).
6. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и други и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха и др.
7. Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнение на трудни елементи от упражненията и да осигури пазене в случай на несполучливи опити (например при прескоци и отскоци и др.)
8. Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не се изисква изпълнение на трудните елементи.
9. На момичета, не навършили 15 год.възраст, не могат да се възлагат физически упражнения, които могат да увредят или да причинят деформация на органи в областта на малкия таз.

Б/ ФИЗКУЛТУРНА ПЛОЩАДКА

1. Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка (асфалт и др.), която да се полива ежедневно. Тя трябва да бъде с намалена твърдост, за да не се допускат наранявания на краката при бягане или на тялото при падания.
2. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и други трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани сигурно.
3. Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.
4. При хвърляния на уреди строго да се съблюдава да няма хора на мястото около паданията или в периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатият уред.

5. Местата за занимания по физическо възпитание трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, настилката, разположението на уредите и други.
6. Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение от учител.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В **КАБИНЕТА ПО ХИМИЯ**

1. Да се спазват изискванията на ПБТ в училищата, собственият на училището правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд и др.нормативни актове.
2. За обучение в кабинета по химия се допускат ученици, които са преминали начален инструктаж на работното място по БХТ и ПО.
3. Преди започване на занятието в кабинета учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа по безопасните начини за провеждане на предстоящите опити, като обърне вниманието им върху опасните моменти.
4. Не се допуска по време на учебно занятие учениците да работят самостоятелно, без наблюдение на учителя.
5. Оставане на ученици през време на почивка в кабинета без присъствието на учител не се допуска.
6. По време на учебно занятие с опити, учениците да ползват подходящо облекло и ПС.
7. Кабинетът да бъде обзаведен с подходящо резервно осветление. Да има приспособление за промиване на очите в случай на увреждане и аптечка за оказване на първа долекарска помощ.
8. При възникване в учениците на някакви неясноти след започване на работа по опита, те незабавно да поискат съвет от учителя.

Всяко повтаряне на опита или извършване на други да става само след съгласието на учителя.

9. Към учениците да се проявява взискателност за точна и вярна работа с химическите препарати и вещества и безпогрешно да познават несъвместими един с друг химикали.
10. На учениците се забранява:

- Да опитват на вкус веществото;
- Да ползват неизмити съдове;
- Да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;
- Да насочват отворите на епруветките към хора или към собствените си лица;
- Да изнасят извън кабинетите химически вещества;
- Да внасят храна и да се хранят в химическата лаборатория(кабинета);

11. Манипулации, свързани с отделяне на токсични вещества. Да се извършват в смукателните шкафове(камини).
12. Подът и плотовете на местата, където се провеждат опитите, могат да се покриват с линолеум.
13. На всяка работна маса да има една киселинно-устойчива мивка, снабдена със студена и топла вода.
14. Изпаряването на водна баня и изгарянето в кедалова колба с минерални киселини се извършва задължително в камина при включена вентилационна уредба.
15. При филтриране и промиване трябва да се избягва разливането на течности по работните маси и ръцете. Когато промиването се извършва с горящи течности, на промивните съдове се поставят подложки от азбест.
16. Дестилацията на вода се извършва с дестилатор, при който включването на електрически ток е блокирано с водозахранването. При прекратяване на дестилацията най-напред се изключва ел.ток, а след това се спира водата.

17. При работа с центрофуга се затяга здраво външният капак. Отварянето му се извършва само след цялостното спиране на въртящата се система.
18. Когато се употребяват маслени бани, внимава се да не се превиши пламната точка на маслото.
19. При нагряването с какъвто и да е вид нагревател под него се поставя подложка от азбест.
20. При дестилация на разтвори да не се допуска пълното отделяне на течност, за да се избегне счупване на апаратурата и евентуално изгаряне.
21. Отровни и разяждащи разтвори се пипетират само с автоматични пипети или пипети, които имат специални уширения.
22. При пренасяне на съд с горяща течност, трябва да се държи с две ръце. Дъното на съда се държи с една ръка под която е поставена кърпа.
23. Забранено е пренасянето и преливането на разяждащи и отровни химически вещества от дамаджани и други обемисти съдове от учениците.
24. Разливането на киселини и други разяждащи течности от един в друг съд се извършва от служебния персонал с помощта на специални стативи или сифони. Лицата които извършват разливането, трябва да бъдат защитени със специално работно облекло, гумирани престилки, ръкавици и обувки киселинно устойчиви. Очите трябва да бъдат защитени с очила.
25. Под наблюдение на преподавателя учениците могат да разреждат сярна киселина, като я наливат на тънка струя по стените на съда с хладка вода при едновременно разбъркване.
26. Забранено е наливането на вода в съда с концентрирана сярна киселина.
27. Концентрирани киселини(особено сярна киселина) се неутрализират с разредени разтвори на основи, които преди това да се разредят с дестилирана вода.
По същият начин се постъпва и при неутрализиране на основи.
28. Вземането на алкални метали, както техните окиси и хидроокиси трябва да се извършва с пинсети по възможност с платинови краища или с порцеланови(пластмасови) лъжички.
29. Шишета с бром, водороден прекис, флуороводородна киселина и други разяждащи течности трябва да се отварят по такъв начин, че гърлото им да бъде насочено в посока където няма лица и не срещу манипуланта.
30. Всички отровни вещества се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват. На съдовете се поставят етикети с надпис „отрова". Такива вещества са цианови соли, живачен хлорид, арсенови соли, разтворими соли на бария, бруцин, серовъглерод, бял и жълт фосфор и други.
31. Отровните вещества във вид на кристалчета или разтвори се държат в специален шкаф в лабораторията в количество за работа само за един ден. На шкафа се поставя надпис „отровни вещества".
32. По време на работа с отровни вещества е забранено храненето в лабораторията.
Всички остатъци от разтвори на отровни вещества се изхвърлят или унищожават по указание от учителя ръководещ упражненията.
След работа с отровни вещества ръцете трябва да се измиват старателно.
Забранено е съхранението на напитки и хранителни продукти в съдове, които се употребяват в химическата лаборатория.
33. Бутилките с втечнени газове и газове под налягане трябва да се пазят от удари, механически повреди и нагряване.
За по-добра устойчивост бутилките се поместват на специални поставки. Те трябва да са снабдени с редуцирвентили, чиято употреба е задължителна. Вентилите се пазят от замърсяване, особено от масла и мазнини.
34. Забранено е уплътнението на гайките и свръзките на бутилките съдържащи кислород с материал от органични вещества.

35. Запушалките на реактивните стъкла трябва да се отварят внимателно, като отворите на стъклата се насочват към тавана.
36. В загрети течности на 100°С не трябва да се поставят парченца пемза, активен въглен и други, тъй като това може да предизвика буйно кипене, което е съпроводено с нежелателни последици.
37. Реактивните стъкла не трябва да се запълват повече от 2/3 от обема им. Това е от съществено значение за лесно изпаряващите се вещества и за тези, при които се отделят газове.
38. Химическите вещества трябва да се съхраняват в подходящи добре затворени банки със запушалки с штифтове, снабдени с четливо написани етикети, върху които е отразено названието, степента на чистота и концентрацията.
39. Всеки реактив да се поставя на точно определено място в съответствие със съвместимостта му с другите химически вещества.
40. Абсолютно е забранено оставянето на химически вещества без етикет.
41. Предвид силно отровното въздействие на живака върху човешкия организъм, използването му за лабораторни опити да се допуска само при невъзможност да се замести с друго вещество и непременно над вана, за да може да се събере при евентуално разливане.
42. Забранено е смесването на бертолетова сол с органични вещества.
43. Забранено е откриване на пропуски по газопроводните мрежи с пламък. Това трябва да се извършва със сапунен разтвор.
44. При нагряване на химикали с епруветки е необходимо, отворът им да не бъде насочен към работещия или към работещите в съседство. За да се нагрява равномерно целия обем на течността, да се извършва внимателно движение и въртене на епруветката над пламъка.
45. Забранява се оставянето на каминитe, в които се работи с лесно запалими и отровни вещества без наблюдение.
46. Забранява се оставянето на открит съд на лесно изпаряващи се течности.
47. Забранява се директно изхвърляне в канализационната система на отработени разтвори, съдържащи отровни, запалителни или разяждащи вещества. Такива да се събират в съдове и след съответната обработка(неутрализация) да се изливат в каналите.
48. Забранява се да се изхвърлят в съда за отпадъци каквито и да са отпадни материали, напоени с бензин, газ или други леснозапалими вещества.
49. Горящите вещества, които не са разтворими във вода (бензин, етер, терпентин и др.), не трябва да се гасят с вода. Разтворимите във вода – спирт и други могат да се гасят с вода.
50. Всички ученици трябва да бъдат запознати с начините за работа с пожарогасителните средства.
51. На учениците е забранено за извършват поправки на електрическите уреди, ел.инсталации, съоръженията и други в кабинета.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА ОБЩИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРАВА НА **РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ**

ПО ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ, БХТ И ПО

1. Да се явяват навреме на работа и да бъдат на работното си място до края на работното време.
2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възложените задачи и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.
3. Стриктно и внимателно да изпълняват служебните си задължения, без да се разсейват от външни фактори(ползване на мобилни телефони, слушалки и други) които да доведат до нежелани инциденти или трудови злополуки.
4. Да използват цялото работно време за изпълнение на възложената работа.
5. Да изпълняват работата си в изискуемото си количество и качество.
6. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
7. Да изпълняват законните нареждания на работодателя и прекия си ръководител.
8. Да пазят грижливо имуществото, което им е поверено или с което са в досег при изпълнение на възложената работа, както и да пестят суровините, материалите, енергията, паричните и другите средства, при изпълнение на трудовите задължения.
9. Да пазят доброто име на ПГ, да не злоупотребяват с доверието на работодателя, както и да не разпространяват поверителни сведения.
10. Да спазват вътрешните правила за организация на работата и да не пречат на другите работещи да изпълняват трудовите си задължения.
11. Да изпълняват и всички други задължения, които произтичат от нормативен акт, от КТД, от трудовия договор и от характера на работата.
12. Да поддържат реда, необходимата чистота, културна и приветлива обстановка на работното (учебното) място.
13. Забранено е да се почистват машините и съоръженията по време на движение.
14. Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възложена.
15. Да не работят с машини, които не познават.
16. Да проверяват преди започване на работа машините, съоръженията и електрическото оборудване, с които или при които работят и да започват работа след като се уверят в изправността и обезопасяването им.
17. Да отстраняват констатирани повреди на машините или ако това не е по техните възможности незабавно да уведомят прекия си ръководител или работодателя.
18. Забранено е да се работи с необезопасени машини, съоръжения, ел.инсталации, инструменти, със свалени предпазители, с изключване на блокировки и т.н., дори ако се налага само за проба.
19. Забранено е работниците, без съответно необходимата квалификация да извършват поправки и ремонт по електрическите инсталации на машините, съоръженията и други дори и подмяна на електрически лампи и предпазители.
20. Да се явяват на работното място за работа в специално или обикновено облекло и да ползват необходимите ЛПС.

21. Да спазват правилата при вдигане и сваляне на тежести, повдигателни макари, крикове, ръчни колички и др., когато си служат с такива.
22. Да осъществяват помежду си взаимен контрол за спазване правилата за безопасна работа.
23. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомяват за това прекия си ръководител.
24. Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискващата се правоспособност.
25. При злополука оглеждат обстановката и веднага уведомяват прекия си ръководител.
26. При забелязване на неизправност по отношение на електрически контакти или други механични повреди на територията на училището , да уведомят писмено ЗДАСД.
27. Да спазват указанията за безопасно движение в района, като проявяват повишено внимание. Да преминават по определените и обезопасени места. Да не се тича с товар.
28. Преди да започне дадена работа, да се обмислят безопасните начини за нейното изпълнение и спазване правилата по БХТ.
29. Да не проявява излишно любопитство и в никакъв случай да не привеждат в движение чужди машини, съоръжения, уреди и др., чрез натискане на кнопки или включване на шалтери.
30. Да не отварят или затварят капаци на отвори и шахти; да не махат или своеволно да поставят предупредителни знаци, табели и ограждения; да не дават излишни сигнали, които биха попречили за нормалната работа на други работници и ученици.
31. Да не се стои близо или в обсега на товароподемни съоръжения и да не се минава под вдигнати товари.
32. Работещият на по-горна (по-висока) площадка е длъжен да осигурява безопасна работа на работещия под него.
33. Да не преминават в непосредствена близост до неукрепени и необезопасени изкопи.
34. Да работят с изправни ръчни механични инструменти и които да ползват само за предназначението им.
35. Да ползват и работят със здрава и правилно закрепена подвижна стълба.
36. Когато се преминава в близост до движещи се МПС или до въртящи и движещи се механизми на машини, задължително да се спазва необходимото безопасно разстояние.
37. Забранява се тютюнопушенето в района на училището и прилежащите му части.
38. Да се грижат за собствената си безопасност и за безопасността на учениците.
39. Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасните методи на обучение и труд.
40. Да оказват до лекарска помощ на пострадалите при трудови злополуки или получили увреждания при други случаи.
41. Да използват предназначените за оказване на първа помощ медикаменти само за определената цел.

42. Работниците с дълги коси задължително да прибират косите си под кепе или забрадка.
43. При прекъсване на електрическия ток или след свършване на работа, машината или съоръжението да се изключва от ел.мрежа.
44. Напускане на работното място или водене на разговор с други лица през време на работа на машината, съоръжението и др.е забранено.
45. Да не се преотстъпва машина, съоръжение или изпълнение на производствена операция на друго лице без разрешение на прекия ръководител или работодателя.
46. Включването и изключването на машината от движение да се извършва със суха ръка.
47. Да не се консумират хранителни продукти по работните места.
48. Да се запознаят и да спазват строго установените противопожарни правила за работното си място и в района.
49. Да знаят да действат с противопожарните уреди.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Приложение 23

ИНСТРУКЦИЯ

За ползване на **работно облекло и ЛПС** по професии и осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд по време на работа , производствено обучение и практика

1. Всеки работник или служител ,учител или ученик,който постъпва на работа или да се обучава ,независимо от неговата подготовка, образование, квалификация или трудов стаж,по същата или друга професи, да се допуска на работа или обучение **само след като бъде подробно инструктиран по безопасността .хигиената на труда и използването на работно облекло и ЛПС на работните места .**
2. Ползването на **работно облекло** по време на работа е абсолютно задължително.
3. Ползването на **ЛПС** на работните места е абсолютно задължително за видовете работа както следва :

3.1. **Дърводелска работилница** - работа с дървообработващи машини и ръчни режищи инструменти отделящи стърготини и прах,работа в шумна среда
ЛПС - маска прахозащитна ,тапи за уши

3.2. **Работилница по металообработване** - работа със струг,фреза,шмиргел - опасност от отделяне на метални стружки и работа в шумна среда
ЛПС - предпазни очила ,тапи за уши

3.3. **Работилница по металообработване** - шлосерска - работа с чук,ножовки, секачи
ЛПС - предпазни очила.ръкавици противорезни.тапи за уши

3.4. **Заваръчна работилница** - работа с електрожен
ЛПС - кожени престилки.заваръчни маски и кожени ръкавици

3.5. **Леярска работилница** - обработка на металите чрез леене и пластична деформация,изработка на формовъчни смеси
ЛПС - кожени престилки.кожени ръкавици.гамаши, прахозащитни маски

3.6. **Чистачки** - работа с почистващи и химически препарати
ЛПС — гумени ръкавици, работни манти, затворени обувки с непързалящи се подметки

4. **Всички работници и служители да носят маски в условия на Ковид 19**

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Професионална гимназия „Цар Иван Асен II" АСЕНОВГРАД

Приложение 24

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ОТОПЛИТЕЛНИ УРЕДИ

1. Да не се използват повредени ел.контакти и ел.уреди.
2. Да не правят опити за отстраняване на повреди в ел.уреди.
3. В случай на необходимост от отоплителни уреди и съоръжения да се използват само стандартни и изправни такива, собственост на училището.
4. Всички отоплителни уреди да имат точно определено място. При експлоатация да отстоят на 0,80м. от горими материали. Под отоплителните уреди да има негорими подложки.
5. Забранявам оставянето на включени отоплителни уреди без наблюдение.
6. Забранявам използването на ел.котлони за отопление на помещения.
7. С приключване на работния ден да се изключват отоплителните уреди от мрежата.
8. При възникване на пожар веднага да се уведоми Директор, РИО, РСПБЗН на тел.160 или на тел.112.

ЙОРДАН ДИКОВ
Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

Професионална гимназия "Цар Иван Асен II" АСЕНОВГРАД

Приложение 25

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА ОБЩИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРАВА НА **УЧИТЕЛИТЕ** ПО ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ, БХТ И ПО

1. Всеки учител е длъжен да се грижи за собственото си здраве и безопасност и безопасността на лицата, които могат да пострадат от извършената от него дейност: колеги и ученици.
2. Да се явява на работа в състояние, което му позволява да извършва трудовите си задължения .
3. Да използва цялото си работно време за изпълнение на възложената си работа.
4. Да спазва нормите, правилата и изискванията за безопасна работа по класни стаи, кабинети и коридори в училището.
5. Да спазва изискванията по противопожарна охрана.
6. Да не употребява алкохол, цигари и други упойващи вещества в сградата и двора на училището.
7. Да използва коректно и по предназначение техническите средства, съоръженията и средствата за индивидуална и колективна защита.
8. Да уведомява съответните длъжностни лица за всички случаи на повреда, аварии, които създават опасност за здравето, а така също и за възникнали злополуки.
9. Да пази доброто име на ПГ, да не злоупотребява с доверието на работодателя, както и да не разпространява поверителни сведения.
10. Да спазва вътрешните правила за организация на работа и да не пречи на другите работещи да изпълняват трудовите си задължения.
11. Да изпълняват и всички други задължения, които произтичат от нормативен акт, от КТД, от трудовия договор и от характера на работата.
12. Да поддържат реда, необходимата чистота, културна и приветлива обстановка на работното/учебното/ място.
13. Да спазват и прилагат Плана за действие в извънредна ситуация на COVID-19, с цел превенция на разпространението на коронавирус и подготовка на Професионалната гимназия в случай на заболял ученик, учител и служител
14. Да умее да работи с противопожарните уреди.
15. Да се запознае и спазва строго установените противопожарни правила за работното си място и в района.
16. Да се грижи за собствената си безопастност и безопастността на учениците.
17. Да поддържа и повишава знанията и кваливикацията си по безопасните методи на обучение.
18. Да оказва до лекарска помощ на пострадалите при трудови злополуки или получили увреждания при други случаи.
19. Да използва предназначените за оказване на първа помощ медикаменти само за определената цел.
20. При прекъсване на електрическия ток или след свършване на работа, апаратурата или съоръжението в кабинетите и работилниците да се изключват от ел. мрежата.
21. Да не се консумират хранителни продукти по работните места.

ЙОРДАН ДИКОВ

Директор на ПГ „Цар Иван Асен II”

Утвърдил:

ЙОРДАН ДИКОВ

Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

П Р О Г Р А М А

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЧАЛЕН ИНСТРУКТАЖ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНАТА НА ТРУДА, ОБУЧЕНИЕТО И ПРОТИВОПОЖАРНАТА ОХРАНА С УЧАЩИТЕ

ОБЩ РЕД, ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ СПАЗВАТ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ОПАСНОСТИ В РАЙОНА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗНАЯТ:

1. Ред за влизане, движение и пребиваване в училището и района
2. Съществуващи опасности и вредности. Опасни места, машини и шахти
3. Електрически уредби, съоръжения и инсталации в помещенията и района.
4. Пожарна опасност.
5. Хигиенен ред и режим на учебните занятия и отдиха.
6. Културна и приветлива обстановка по учебните стаи, помещенията за учебна практика и района.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ БЕДСТВИЯ, АВАРИИ, КАТАСТРОФИ И ПОЖАР

7. Начини за безопасна евакуация при възникване на извънредни ситуации.

БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА И ОБУЧЕНИЕТО

8. Видове инструктажи по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

9. Основни правила, мерки и изисквания по безопасността на труда, които трябва да се спазват в помвщенията по учебна практика, кабинетите и лабораториите, класните стаи, с машините и съоръженията.

10. Лични предпазни средства и работно облекло - значение, ползване и съхранение.

11. Инструкции за безопасна работа с конкретните машини и работни места - в кабинети, лаборатории, работилници и др.

12. Помощ при злополука - спиране на машината, освобождаване и отстраняване на постадалия от работното място.

ЗДРАВОСЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД (ХИГИЕНА НА ТРУДА)

13. Основни изисквания и правила по хигиената на труда.

14. Вредности по работните и учебните места - прах, газове, шум, осветления, лъчение и др. Въздействието им върху здравето на човека.

15. Режим на труд и почивка.

16. Предварителни медицински прегледи.

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

17. Основни изисквания и правила по противопожарната охрана.

18. Основни начини и средства за гасене на запалвания.

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

19. Общи изисквания и правила за опазване и защита на природната среда.

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

20. При нараняване, счупване и изгаряне.
21. При въздействие на електрически ток върху човека.
22. При попадане на чуждо тяло в окото.

РЕГИСТРИРАНЕ

23. Инструктажът се регистрира с подпис в книгата за инструктажа.

Утвърдил:

ЙОРДАН ДИКОВ

Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

П Р О Г Р А М А

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЧАЛЕН ИНСТРУКТАЖ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНАТА НА ТРУДА, ОБУЧЕНИЕТО И ПРОТИВОПОЖАРНАТА ОХРАНА С НОВОПОСТЪПВАЩИ УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ И РАБОТНИЦИ

ОБЩ РЕД, ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ СПАЗВАТ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ОПАСНОСТИ В РАЙОНА, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗНАЯТ:

1. Установени в училището ред и изисквания за явяване на работа и изпълнение на служебните задължения, произтичащи от трудовия договор, КТ и други нормативни актове, а така също и от характера на работата.

2. Вътрешни правила за организация на учебния и трудовия процес.

3.Правила за недопускане на работа и забрана за извършване по собствена инициатива на несвойствени за длъжността дейности - работа и ремонт на непознати машини, ремонт на инсталации, подмяна на предпазители, работа с опасни и вредни материали.

4.Правила, задължения и отговорности за осигуряване на ЗБУТ и обучение, съгласно съответната длъжностна характеристика. Запознаване с правилника по ЗБУТ.

5.Хигиенен ред, култура на работното място и санитарни изисквания към съответните кабинети, лаборатории, работилници, класни стаи и др. работни места.

6.Режим на работа /учебни занятия/ и отдих с оглед осигуряване на ЗБУТ и обучение.

7. Съществуващи опасности на територията на училището.

7.1 Опасност от падане и физическо нараняване - опасни машини, съоражения, инсталации, шахти, остри предмети и др.

7.2 Опасност от поражение от електрически ток - ел. инсталации, табла и др.

7.3 Опасност от химически отравяния - опасни вещества и материали.

7.4 Пожарна опасност - пожароопасни помещения, горивни материали, отоплителни тела, забрана за пушене на територията на училището.

БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА И ОБУЧЕНИЕТО

8. Видове инструктажи по безопасността , хигиената на труда и противопожарната охрана.

9. Инструкции за безопасна работа с конкретните машини и работни места - в кабинети, лаборатории, работилници и др.

10. Основни правила по безопасност на труда.

10.1 Разясняване причините и характера на най - често допусканите грешки, нарушения и злополуки. Начин на регистриране.

10.2 Разясняване значението, начина на ползване на личните и колективни предпазни средства.

10.3 Оказване на първа помощ при злополука.

10.4 Права и задължения за осигуряване на ЗБУТ и обучение. Право на отказ да се извърши определена дейност, ако работещият не е инструктиран за нея, няма нужната правоспособност за това, или когато възникне сериозна и непосредствена опасност за здравето и живота му до отстраняване на опасността.

11. Лични предпазни средства и работно облекло - значение, ползване и съхранение.

12. Помощ при злополука - спиране на машината, освобождаване и отстраняване на пострадалия от работното място.

ЗДРАВОСЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД (ХИГИЕНА НА ТРУДА)

13. Основни изисквания и правила по хигиената на труда.

14. Вредности по работните и учебните места - прах, газове, шум, осветление, лъчение и др. Въздействието им върху здравето на човека.

15. Режим на труд и почивка.

16. Изисквания за задължителни предварителни медицински прегледи на персонала.

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

17. Основни изисквания и правила по противопожарната охрана -запознаване с противопожарната наредба, плана за евакуация на училището при аварии и бедствия, обозначения и сигнализации.

18. Запознаване с аварийните планове за действие при възникване на пожар - начини и средства за гасене.

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

19. Общи изисквания и правила за опазване и защита на природната среда.

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

20. При нараняване, счупване и изгаряне.

21. При въздействие на електрически ток върху човека.

22. При попадане на чуждо тяло в окото.

РЕГИСТРИРАНЕ

23. Инструктажът се регистрира с подпис в книгата за инструктажа.

Утвърдил:

ЙОРДАН ДИКОВ

Директор на ПГ „Цар Иван Асен II"

ПРОГРАМА

ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА ОСИГУРЯВАЩИ

БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ ОБУЧЕНИЕ И РАБОТА НА

ТЕРИТОРИЯТА НА "ПГ ЦАР ИВАН АСЕН II"

1.Цел на обучението е осигуряване на познания по:

1 .Здравословни и безопасни условия на обучение и труд

2.Действаща нормативна уредба и изисквания при прилагането и

3.Съдействие при планирането на мерки за превенция на риска,провеждане инструктаж и обучение на ученици, работници и учители и други дейности, свързани с прилагане на ЗБУТ.

4.Поддържане на необходимото ниво знания и умения по безопасност и здраве при работа с учениците .

II. Тематичен план

1 .Новости в Нормативната уредба.

2.Общи изисквания за осигуряване на ЗБУТ.

3.Задължения за осигуряване на ЗБУТ в учебното заведение.

4.Инструктажи по безопасност и здраве.

5.Комитети по условия на труд - необходимост, функции и дейност

6.Оценка на риска

7.Планиране на мерки, утвърждаване на програма за превенция на риска.

8.Контрол по спазване на изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд.

III. Регистриране

Обучението по безопасност и здраве се регистрира чрез протокол и подпис на всеки обучаван.